

**A GYŐR SZ. KIR. VÁROSI
ÁGOSTAI HITVALLÁSÚ EVANGÉLIKUS
KERESZTYÉN EGYHÁZKÖZSÉG**

ÉVKÖNYVE

AZ 1931. ESZTENDŐRŐL.

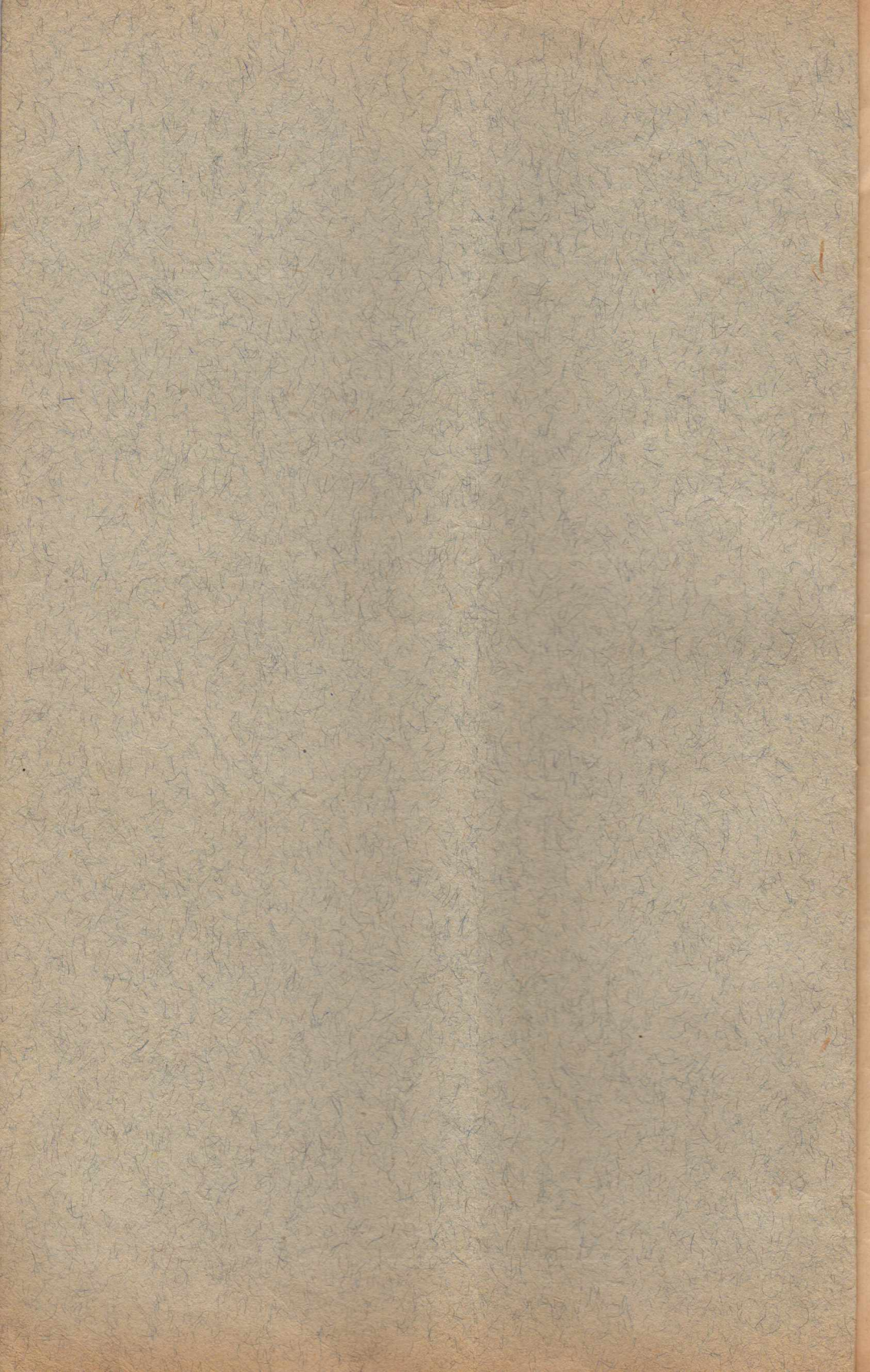

**ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
TÚRÓCZY ZOLTÁN
LELKÉSZ.**

**GYŐR, 1932.
POHÁRNIK NYOMDA NYOMÁSA.**

A GYŐR SZ. KIR. VÁROSI
ÁGOSTAI HITVALLÁSÚ EVANGÉLIKUS
KERESZTYÉN EGYHÁZKÖZSÉG

É V K Ő N Y V E

AZ 1931. ESZTENDŐRŐL.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
TÜRÖCZY ZOLTÁN
LELKÉSZ.

GYŐR, 1932.
POHÁRNIK NYOMDA NYOMÁSA.

Az egyházközség ajándékba adja neked ezt az évkönyvet. Ha úgy gondolod, hogy ez több, mint amit csak úgy egyszerűen el lehet ajándékba fogadni, akkor szeretettel várjuk az egyházközség céljaira adományaidat.

Előszó.

Az évkönyv mindig számadás.

Világosan tudnunk kell azonban, hogy tulajdonképpen kinek, miről, hogyan és miért adunk számot, mert különben téves útkra sodródunk.

Annak a gyülekezetnek adunk számot, mely különböző munkatérre, de ugyanazon lelki szolgálatra hívott el minket. Emberek előtt állva is mindig annak az élő Istennek ítélőszéke előtt tudjuk magunkat, ki örökséget, időt, erőt, alkalmat, feladatokat bizott reánk.

A hű munkás csendes önérzetével s a szolgálatra hívottak szerény alázatával adunk számot. Ennek első bizonyossága, hogy munkánkban legnagyobbnak Isten segítő kezét érezzük. Második bizonyossága pedig az, hogy nem ülünk emberi nagyságunk trónusára, hanem Isten ítélőszékének lépcsőjére térdelünk. Mélyre zuhan a gőgös számadó, de munkájával együtt verejtékes arcát is Isten kezébe hajtja az aláztatos szívű.

A számadás multról beszél s jövődőt keres. Letünt események krónikáját írja s új események kialakításán dolgozik. A számadás mindig a jövődőért, a fejlődésért, az életért van. Kévébe kötött buzakalászokban nemcsak a mult gyümölcseit látjuk, hanem jövődő magvetésünk szétszórt magjait is. Egybegyűjtjük egy esztendő történéseit, de multunk bölcsőjéből már felénk mosolyog jövődönk rózsás arca.

Igy azután a számadás sokhúru hárfává teszi szivünket. Hála, alázat, önérzet, öröm, bánat, bizalom és reménység zendülnek belőle. Bármelyik hiányozzék közülök, megtörik a szív összhangja s bántó érzéshiány miatt megsemmisül számadásunk teljessége.

Érezze meg mind ezt gyülekezeti évkönyvünk olvasója. Azután álljon velünk együtt Isten ítélőszéke elé. Adjon számot örökségről, időről, alkalomról, munkáról. Letünt multja tanulságaiból dolgozza ki lelke új jövődőjét.

D. KAPI BÉLA

Pálmaágak.

A pálmaágak a búcsúzó szeretet kifejezései.

Az ember mindig búcsúzik. Minden pillanatban temetjük a multtá váló jelent. Az élet is elég sokszor gondoskodik arról, hogy sárguló levélként aláhulló emberi életek elmúlása által hozzászoktasson minket a búcsúzáshoz. És mégsem tud az ember hozzászokni, Mégis mindig inzultusnak érzi az ember a halált. Mégis mindig ott csillog a búcsúzó szeretet pálmaágain az emberi könnycsepp.

Az 1931. esztendőben bőséges aratást végzett soraink között a nagy Kaszás.

Felügyelőink közül dr. Höfer Vilmos rajongásig szeretett édesanyját vesztette el, Jausz Lajos másodfelügyelőnek pedig hitvese és testvére után december 15-én László fiát ragadta el 20. évében a halál. Az élet küszöbén álló derék fiatalembernek hosszú szenvedés után kellett átlépnie az örökkévalóságba.

Lelkészi karunkból Pálmai Lajos nyug. lelkészt és családját érte súlyos veszteség, szeretett vejének, dr. Pfeiffer Miklósnak, az Orsz. Társadalombiztosító Intézet h. igazgató főorvosának elhúnytával. Életének pályája korán lendült magasba. Nagy reményeket fűztek hozzá s nagy reményeket temettek el benne.

Tanítóink közül február 10-én Vidonyi Elza Blanka nyug. tanítónőnk halt meg. Több, mint egy évtizedig volt súlyos beteg, de befegyén is tanítónő maradt. Szemvéseit hősiesen hordozta s ezzel felejtethetlen tanítást adott mindig mindazoknak, kik betegágyához elzarándokoltak. — Május 5-én Kiss Lajos győrújfalui igazgatótanítónk édesatyja halt el 92 éves korában. A patriarchák korát érte meg s mosolygó arca mögött a patriarchák lelke lakozott. — Dec. 11-én Fadgyas Ilkát, Fadgyas Mária ny. tanítónőnk testvérét, szeretetházi bizottságunk tagját kísértük ki a temetőbe. Gyülekezetünk történetében nemesveretű nevet hordozott s a név mögött az egyházért égő régi Fadgyasok lelke lobogott. — Karácsony estéjén hűnyta le szemét örök álomra Wildhofer

Lenke tanítónőnk. Pirosposzsgás orcájával olyan volt mint az élet. Hosszú, kínos harcban tudta csak legyőzni a halál. Az Isten ígéje és az imádság volt vele mindig a betegágyon. Bizonyosságtevés volt a szenvedése s áldás marad az emléke.

Egyháztanácsosaink közül Sarkady Károly ny. máv. műszaki s. tisztet, Schmickl András hentesárúgyárost, Szabó Sándor ny. pénzügyi szemlést, Grünwald József volt szeretetházi gondnokot kellett eltemetnünk.

Gyülekezetünk halottjának tekintettük özv. Stefkovits Sándornét, ki február 3-án halálozott el. Szorgalmas életének minden megmaradt kincsét, Kossuth u. 83. sz. házát, szeretetházunknak hagyományozta.

Legyen ez a pár sor a kegyelet pálmaága, melyet leteszünk gyülekezetünk halottjainak sírjára.

*
*
*

A pálmaág azonban a virágvasárnapi együttörvendezés jelképe is.

Az 1931. esztendő szűken mérte számunkra az örömet. Annál becsebb volt azonban minden, amit belőle kaptunk.

Lelkészeink közül ez év decemberében volt D. Kapi Béla püspökünk 15 éves püspöki jubileuma, melyet kifejezett kívánságára minden külső fény nélkül, de annál nagyobb bensőséggel ünnepeltünk meg. — Az ifjú lelkészi gárdában hárman is esküdtek örök hűséget választott életpárjuknak: Ittész Mihály hitoktató Balikó Erzsébetnek, Bácsi Sándor hitoktató Farkas-Szabó Irénnek és Takó István püspöki s. lelkész László Erzsébetnek.

A tanítói karba Rácz Sándor áll. tanító került új emberként, akit a VII. osztálynak iskolánkban való megnyitása következtében szükségessé váló új tanerő gyanánt osztott be a közoktatásügyi miniszter, aki eddigi rövid működésében is már osztatlan elismerést vívott ki magának.

A maga örömének érezte gyülekezetünk a magyar óceánrepülés diadalát is s Szalay Emil hittestvérünket, az óceánrepülés pénzügyi pártfogóját, aki a győri gyülekezetből szakadt ki Amerikába, szeretettel üdvözölte. — Ugyancsak részt kértünk a református egyház öröméből is, mely június 15-én ünnepelte Rostetter János 20 éves gondnoki és főgondnoki jubileumát. Az ünnepségen küldöttségileg vettünk részt s az ünnepet üdvözlöttük.

Még két személyi változásról kell megemlékeznünk. Takó István püspöki s. lelkészt a pécsi gyülekezet egyhangúlag lelké-

szévé választotta s így körünkből, ahol szolgálatkészségével és szeretetreméltó egyéniségével sok szolgálatot tett gyülekezetünknek, eltávozott. — December 31-ével pedig nyugalomba vonult Kapi Jolán tanítónő, Szolgálatokra hálával emlékezünk.

Nem jelentett személyi változást s mégis e rovatba tartozik annak bejelentése, hogy egyházmegyénk újabb 6 évre, újból Németh Károly lébényí lelkészt, eddigi esperest választotta meg esperesének. Működésére e helyen is Isten áldását kérjük.

Minden pálmaág távozonak, érkezőnek, maradónak jelentse egyformán egyházközségünk együttérző szeretetét.

Az Ige szolgálata.

Igehirdetés.

Az 1931. évben 869 igehirdetést tartottunk, 110-zel többet, mint 1930-ban. A többletnek a magyarázata az, hogy a szeretetházban egész éven át volt már minden szombat este hétvégi áhítat a ház lakói számára. Ezenkívül november 20-tól két hetenkint a kórházban és december 13-tól havonként Győrszentivánon tartunk igehirdetést. Ebben a számban ismét nincsenek benne a vallásos estélyek, a nem kimondottan Igét szolgáló összejövetel, a betegek egyéni úrvacsoráztatása s a keresztelés, esketés és temetés szolgálata.

Az igehirdetés elosztása hely szerint a következő: Az úrvárosi templomban 390, a szeretetházban 95, a konventben 47, a gyárvárosi imaházban 73, Nádorvárosban 54, Szabadhegyen 56, a fogházban 26, a kórházban 11, Öttevényen 54, Bácsán 27, Győrufalun 19, Börcsön 16, Győrszentivánon 1.

A szolgálat minősége szerint az elosztás a következő: könyörgés 11, istentisztelet 501, mégpedig 41 gyermek, 50 ifjusági 334 gyülekezeti, 40 katona, levante és cserkész, 25 fogházi, 8 kórházi és 3 alkalmi istentisztelet; közös úrvacsoraszolgálat 32, mégpedig 3 diakonissza, 3 ifjusági, 2 levante, 3 fogházi, 4 kórházi és 17 gyülekezeti; bibliaóra 325.

A szolgálatban a lelkészi karnak hálára kötelező szívessegéssel voltak segítségére: Németh Károly lébényí lelkész, a győri egyházmegye esperese, Kovács Zsigmond tárnokréti lelkész, a győri egyházmegye tanfelügyelője, Zsupanek Sándor székesfehérvári

tábori főlelkész, Viljanen Pál finn ev. lelkész, Chalupka Ödön, Eichele Róbert, Tóth János, Weltler Rezső teológusok. Itt köszönjük meg Pálmai Lajos ny. esperes, László Miklós püspöki titkár és Takó István püspöki s. lelkész szolgálatait is.

A templomi igehirdetésben a gyülekezeti vasárnapi istentiszteleteken szabad szentírásbeli szakaszokat dolgoztunk fel. Az adventtel kezdődő egyházi új évben pedig délelőtt a levélbeli délután az evangélium kirendelt szentírásbeli szakaszok alapján hirdetjük az igét. Ezenkívül böjtből 25 esti istentiszteleten tárgyaltuk végig a „Főpapi imádság”-ot (János 17.) Nagyhéten „Az ember küzdelmes útja az örökkévalóság felé” címen tartottunk minden este világnézeti előadást, adventben pedig 14 estén beszéltünk „Mit látott meg Ezsaiás a megváltásból” címen (A megváltás szüksége, mibenléte, eredménye, kötelezése.)

A bibliaórákon 3 helyen volt sorozatos igetanulmányozás. A központi bibliaórákon a Titushoz írt levelet tárgyaltuk, a Zsolnárokat megkezdettük. Nádorvárosban Dániel könyvét befejeztük s a Cselekedetek könyvét megkezdettük, a szeretetházban a Példabeszédek könyvét vesszük át.

Vasárnapi iskola.

A gyermekek biblikus nevelését szolgáló vasárnapi iskola az 1931. esztendőben 11 csoportban működött. A központban Balla Erzsébet, Horváth Jolán, Nemes Erzsébet, Póczy Lujza és Szollár Irén, a Szeretetházban a diakonisszák, Nádorvárosban Kovács Mária, Gyárvárosban Adél nővér, Bácsán Mária nővér, Börcsön Ella nővér, Győrújfaluban Kiss Lajosné és Pintér Mihályné végzik a tanítást.

A vasárnapi iskolai tanítók előkészítését Túróczy Zoltán lelkész végzi minden pénteken este. A növendékek átlagos létszáma 170. Február 2-án a Keresztyén Szövetség vallásos estélyén a Kálvin kultúrházban adtak izelítőt a nagy közönségnek munkájukból, Győrújfaluban pedig maguk a vasárnapi iskolások rendeztek pünkösdkor meglepetésül a gyülekezetnek vallásos ünnepséget. Nyár folyamán most is szüneteltetjük a tanítást. A gyermekeknek 60 példányban jár az Örömhír című gyermeklap.

Vallásos estélyek.

1931-ben 13 vallásos estélyt rendeztünk templomunkban. Ezeket előadást tartott: D. Saul, a gallneukirchenei diakonissza-intézet rektora az osztrák reformációról és Hammitzsch missziói

felügyelő az indiai misszióról, dr. Pesthy Pál ny. igazságügyminiszter a keresztyén összefogásról, Kiss Samu nagybarátfalui lelkész az ev. sajtóról, Bácsi Sándor hitoktató „Világpolitika és hazafiság„ és „Sántha Károly“, Szücs Ernő főreáliskolai tanár: „A csillagos ég istentisztelete“ E. W. Pakkala helsinki lelkész, Paljakka finn lelkész, vasárnapi iskolai titkár, Aare Keravuori finn lelkész a finn ébredési mozgalmakról, Németh Károly lébényi esperes a lipcsei misszió konferenciájáról, Túróczy Zoltán: „A finn nép arca“, D. Kapi Béla: „A türelmi rendelet“, dr. Karácsony Sándor tanár „A cserkészlet jelentősége“, Lukács István bobai lelkész „A német belmisszió“, Dr. Scholtz Oszkár ny. kincstári jogügyi főtanácsos „Leomló falak“ címen.

Ezeket a vallásos estélyeken szavaltak: Lukácsy Dezső s. lelkész, Bíró Béla, Kiss Magda, Macher Jolán és Nagy Lajos.

Fodor Kálmán karnagyunk ez évben is megtartotta december 19-én művészi orgonaestjét templomunkban.

Itt említjük meg, hogy az 1931. év folyamán kétszer volt alkalma a gyülekezetnek a lelkészavatás felemelő cselekményét látni. Az ilyenkor zsufolásig megtöltött templom a bizonyítéka annak, hogy mily sokat jelent e cselekmény a hívek számára is.

A konventben ez évben is megvoltak a bel és külmissziói előadások. Miután a nagy munkanélküliség által szükségessé vált s a szerető szív által létrehívott inségakció lebonyolítása igen sok időt vett igénybe, ez évben csak egy belmissziói előadást tartott Szabó József Wesleyről. Külmissziói előadás azonban minden hónapban volt. Ez évben is összegyűltek minden hónap második hétfőjén a külmisszió barátai a konventben közös épülésre és imádkozásra. Ezeket az órákon előadást tartott Szabó József a Brit és külföldi Bibliatársulat munkájáról két ízben s ugyancsak ő tartott beszámolót két estén át a Magyarhoni Evang. Missziói Egyesület konferenciájáról. Huber Etelka diakonisszafőnöknő Schweitzer A. missziónárusról, Túróczy Zoltán a finn külmisszióról tartott előadást. Németh Károly lébényi esperes, misszióegyesületi elnök két előadás keretében ismertette a lipcsei misszió konferenciáján szerzett tapasztalatait, amelyek iránt oly nagy volt az érdeklődés, hogy a második előadást már a templomban kellett megtartani. Ugyancsak a templomban halgattuk meg Hammitzsch indiai missziónárius felejthetetlen előadását az indiai lélekről, amelyet Németh Károly esperes volt szíves tolmácsolni.

A konventben tartotta meg Szikszay Béni, a Bethánia Egye-

sület ifjúsági utazó titkára is előadását az ifjúság részére, melyben a magyar ifjúság örvendetes ébredési jelenségeiről számolt be.

Tartottunk még egy vallásos estélyt Gyárvárosban, amelyen Heikinheimo Elza és Lauha Mirjam finn tanárnő s Zászkaliczky Pál ev. lelkész tartott előadást a rokon népek életéről, egyet Szabadhegyen a ref. emlékünnepe alkalmából, amelyen Túróczy Zoltán tartott előadást: „A bibliák beszélgetnek“ címen. Vidéken Győrujfalun nyolc, Börcsön kettő, Öttevényen két vallásos estély volt. A vallásos estélyek és előadások száma tehát 36, tizenhárommal kevesebb, mint az előző esztendőben.

Konferenciák.

Győri gyülekezetünk abban a kiváltságos helyzetben van, hogy amiért más hiveknek fáradságos utazásokat kell tenniök és sok pénzt költeniök, azt nekik helyökbe hozzák; a konferenciák áldott alkalmait. Évről évre négy konferencia rendszeresen itt van gyülekezetünkben. Ebből egy a preszbiteréké s három az ifjúságé. A preszbiteri konferenciát a győri egyházmegye rendezi minden évben Úrnapján.

A preszbiteri konferencia június 4-ikén volt templomunkban, Az egész egyházmegye területéről nagy számban sereglett össze a hallgatóság. A megnyitó istentiszteletet Nagy László bezi-i lelkész tartotta, aki az egyház és állam viszonyát állította a biblia világosságába. Magát a konferenciát Mihály István gazdasági tanácsos, egyházmegyei felügyelő nyitotta meg. Az előadások a preszbiter életét mutatták be különböző nézőpontokból. Huber Etel diakonisszafőnöknő a szociális munka területén mutatott rá a preszbiter kötelességeire s felhívta a preszbitereket, hogy legyenek a diakonia barátai. Németh Károly esperes a preszbiternek a bibliához, Bertha Benő egyházfelügyelő, járásbírósi elnök a presbiternek a gyülekezethez való viszonyát rajzolta meg, Horváth Károly bezi-i tanító pedig a preszbiter családi életéről tartott előadást.

Az egyházmegyei ifjúsági konferencia május 6-ikán volt. Ezen Luther kis kátéjának második hitágazata alapján szóltak az előadások az emberről, a bűnről és a Megváltóról. Az előadásokat Németh Károly esperes, Szabó József püspöki m. lelkész és D. Kapi Béla püspök tartotta. Délután gyakorlati bemutató volt, melyet a fiuknál Töltéssy Zoltán, a Kie főtitkára, Ittész Mihály és Zacher Lajos vezetett, a leányoknál pedig Demetrovics Mária

és Szijj Jolán. A konferencia istentisztelettel kezdődött és végződött, melyet Ihász László kisbaboti lelkész és Túróczy Zoltán tartott. A konferencián 300-an vettek részt.

A Diákszövetség tavaszi konferenciája május 13-14-ikén, az őszi pedig november 28-ikán volt. Ezekről más helyen számolunk be.

Iratterjesztés.

A nyomtatott Ige szolgálatában álló iratterjesztést ez évben is a cserkészcsapat kezelte. A forgalma 2653'09 pengő volt, 3080'11 pengővel kevesebb mint az előző évben. A forgalom csökkenésének oka a gazdasági nyomorúságon kívül az a körülmény is, hogy az új énekes könyvvel lassacskán ellátja magát a gyülekezet, így kevesebb énekes könyvre van már szüksége. Az iratterjesztés adományozott ismét minden tantérembe egy leszakító bibliai naptárt, továbbá szegényeinknek és betegeinknek Újtestamentumot, énekeskönyvet, Luthernaptárokat 32'90 P értékben. Ezen kívül az új énekes könyvet ez évben is 20% árengedménnyel adta hiveinknek.

Itt említjük meg, hogy a magyar evangélikus sajtónak immár három lapja van összekötetésben Győrrel: a „Harangszó“, az „Evangélikusok Lapja“ és a „Misszió Lapok“, melyet D. báró Podmaniczky Pál egyetemi tanár szerkeszt s a kiadóhivatala Győrött van. A „Harangszó“ szerkesztésében az 1931-ik év őszével az a változás állott be, hogy Túróczy Zoltán főszerkesztőként áll a lap élén, míg a felelős szerkesztői teendőket Szabó József püspöki m. lelkész vette át.

A szeretet szolgálata.

A szeretetház.

Midőn a szeretetház 1931. évi jelentését írom, egy megkapó kép lebeg lelkiszemeim előtt, Rohanó ár, tajtékozó hullámlánc és rajta egy kis csónak, melyben két gyermek gondtalanul és vidáman játszik. A csónak táncol a habok tetején, a hullámok nyaldossák oldalát, már-már belecsapnak a csónakba, de a két gyermek csak játszik gondtalanul és vidáman.

Ebben a képben látom jelképezve a szeretetház belső életét. Körülöttünk a rohanó élet, a különböző válságok hullámai nyal-

dossák a szeretetház sajkáját, elnyeléssel fenyegetik, de ez mindent figyelmen kívül hagyva szent gondtalansággal, Istenbe vetett gyermeki bizalommal bizza magát Isten vezetésére és végezi csendesen, de kítartóan a neki adott charisma szerint a maga munkáját Isten országa építésén.

A nehéz gazdasági viszonyok hatását megérzi a szeretetház illetve diakonissza-anyaként is. Nem mintha kevesebb lenne a munka, de kevesebb a bevétel. A nehéz gazdasági helyzet hozta magával, hogy aránylag kevesebb volt a diakonisszák szolgálata iránti érdeklődés a magánápolás terén, de annál többet látogatták nővéreink a gyülekezet szegényeit és különösen a szegény betegeket.

1. Diakonissza-anyakéntünk kötelékébe ezidőszerint 22 diakonissza és 2 diakonisszanövendék tartozik. Ezek közül 6 foglalkozik magánbetegápolással és 2 végez a Dr. Csillag szanatóriumában állandóan éjjeli szolgálatot. Ez évben a nővérek 16 beteget ápoltak 234 éjjel és 359 nappal, ezenkívül 172 beteg, és szegénylátogatást tettek. A diakonisszák a betegápolás mellett ifjusági munkával is foglalkoznak. Tartanak vasárnapi-iskolát Gyárvárosban, Bácsán, a szeretetházi árvagyermeknek, Győrújfalun vasárnapon összejövetelt serdülő lányok számára.

Anyaházunk minden alkalmat megragad, hogy akár mint hallgató, akár mint szereplő, részt vegyen a keresztyén evangélizáló munkában. Így 3 nővér részt vett a budapesti első vasárnapi-iskolai világkonferencián, 2 nővér részt vett a C. E. szövetség őszi konferenciáján, 1 nővér és a főnöknő részt vett a szövetség vezető tanfolyamán. Egy diakonissza tartott a lovászpatonai evangélizáló napon vasárnapi-iskolát és a serdülő leányoknak ifjusági előadást.

Május 2-án örömmel üdvözölte a szeretetház összes lakója Dr. Vidonyi Sándort, a szeretetházi bizottság ujonnan megválasztott elnökét és munkájára Isten áldását kérte.

Ez évben is hálás szívvel vettük igénybe a pozsonyi anyaház és kórház vendégszeretétét. Diakonisszanövendékeink ez évben is ott végezték el a betegápolás gyakorlati részét. Több szempontból kívánatos lenne, hogy a diakonisszanövendékeknek ne kelljen az ország határán túlra menni a betegápolást elsajátítani, de sajnos, ez a probléma ez ideig másképp nem oldható meg.

Egy diakonissza 3 hónapig a soproni városi kórház sebészeti osztályán hospitált, hogy ott a műtősnői szolgálatot elsajátítsa. E helyen is hálásan emlékezünk meg Dr. Király Jenő igazgató-főorvos és Csuzdy Teréz mütös nővér szives készségéről.

A főnöknő ez évben is tartott előadást a diakonisszák, illetve a szeretetház munkájáról. Februárban Somorján, márciusban Öttevényen, Börcsön és Győrufalun, és június 4-én a győri presbiteri konferencián.

Az intézet igazgatója és főnöknője március 19-én megtekintették a budapesti ev. és ref. diakonisszaintézeteket és tapasztalatokban meggazdagodva tértek vissza. Október 3—5-én résztvettek a békéscsabai diakonisszaintézet és árvaház ünnepélyes megnyitásán, mely alkalommal Túróczy Zoltán igazgató tartott előadást az ev. egyházi diakóniáról, a főnöknő pedig a diakonisszaintézetek vezetőinek konferenciáján számolt be a győri diakonisszaanyaház, illetve szeretetház történetéről és munkájáról.

A jó Isten megengedte, hogy ez évben is összegyűjthessük diakonisszáinkat egy tíz napos kurzusra, mely alkalommal Túróczy Zoltán igazgató a diakonissza egyéni életéről, a főnöknő a házi- és hivatásrendről tartott sorozatos előadást.

A pozsonyi diakonissza anyaház november 8-án ünnepelte fennállásának 40. évfordulóját. Az anyának ezen örömnépén az anyával együtt örült a leány. A leány — a győri anyaház — halálját Túróczy Zoltán igazgató tolmácsolta.

Kedves vendége volt a szeretetháznak D. Saul Ferenc, a gall-neukircheni diakonisszaintézet igazgatója, úgyszintén Hammitzsch György lipcsei missziói felügyelő. Házunkat megtekintették még Pesthy Pál ny. igazságügyminiszter, Dr. Deák János soproni theol. tanár, Boldis Dezső kir. v. tanfelügyelő, Dr. Szeberényi L. Zs. békéscsabai esperes.

Ez évben is akadtak Tabitha lelkü ev. asszonyok (Klauser Józsefné, Röck G -né, Bálint Istvánné, Reinthaler Ernőné, Csikász Józsefné, Puxbaum Jenőné, Rémy Józsefné, özv. Tóth Józsefné Fadgyas-nővérek), akik semmiféle köszönetet és dicséretet nem várva kéthetenként eljöttek egy-egy délutánra, hogy az árvák selejtes fehérneműit kijavítani segítsék. Szeretetmunkájukat csendesén, minden feltűnés nélkül, de annál nagyobb hűséggel és kitartással végzik. „Mezitelen voltam és felruháztatok.”

November 29-én a szeretetház jólsikerült adventi vallásos-estélyt tartott, melyen énekszámok és szavaltatok keretében Lukács

Ístván bobai lelkész tartott előadást a németországi belmissziómunkáról. A vallásos-est offertóriuma 78 pengő volt. A vallásos est végeztével D. Kapi Béla püspök úr megnyitotta a karácsonyi vásárt. U. i. a diakonisszák az ifjusági egyesület leányágával együtt karácsonyi-vásárt rendeztek. Nővéreink a téli hónapokban nagy szeretettel készültek erre a vásárra. Minden felesleges fil-lérüket, minden szabad percüket arra használták fel, hogy a vásár minél sikeresebb legyen. Az eredmény nem is maradt el. A vásár tiszta jövedelme 282 pengő volt. Úgy az offertórium, mint a vásár bevétele az árvák és öregek karácsonyára lett fordítva. Kellemes és kedves meglepetés volt számunkra, hogy a leányegyesület a maga bevételeit is a szeretetház árváinak adta karácsonyi ajándékkul, amiért ezen a helyen is hálás köszönetet mondok a kedves leányoknak.

Hogy nincs gyümölcsözőbb tőke, mint a szeretet, azt szám-talanszor tapasztaltuk, de különösen ez idei karácsonykor volt alkalmunk ezt újból megtapasztalni. Évről évre szaporodik azok-nak a jótékony lelkeknek a száma, akik szeretik a szeretetházat, értékelik annak munkáját, akiknek abban telik gyönyörűségük, ha másnak örömet okozhatnak. Szeretetük gyümölcsét meglátják az árvák örömtől csillogó szemeiben.

Diakonissza állomásaink: *Kőszeg gyülekezeti állomás* 1 dia-
konisszával. A nővér ez évben 6 beteget ápolt 32 nappalon és
6 éjjelen. 690 gyülekezeti és beteglátogatást tett. Július hónapban
kötőiskolát tartott 14 leánnyal, a téli hónapokban vasárnapi
összejöveleteket 30 serdülő leánnyal. Az ev. elemi leányisko-
lában kézimunkát tanít heti 4 órán. Segít a nőegylet munkájában
és a leányegylet vezetésében.

A kőszegi Gyurácz Ferenc leányintézet 1 diakonisszával. A nővér
a betegosztályon végez állandó szolgálatot. Ez évben ápolt 168
beteget 779 ápolási napon.

Sopron gyülekezeti állomás: 3 diakonissza végez gyülekezeti
munkát és betegápolást. Ápoltak 20 beteget 424 nappalon és
265 éjjelen, segélynyújtást végeztek 33 esetben és 670 gyüleke-
zeti és beteglátogatást tettek. Tartanak vasárnapi összejöveleteket
fiatal lányok számára, melyeken rendszeren 24-en vesznek részt.

Győrvárosi szoc. pol. ügyosztály: 1 diakonisszával. A nővér
munkaköre 161 városi szegény gondozása, de belekapcsolódik a
városi inségakcióba is. Ez évben 1200 munkanélkülit; 716 városi
szegényt és 184 gyülekezeti szegényt látogatott meg. 3 éjszaka

virrasztott egy súlyos beteg szegénynél.

A *kőszegi Dr. Dreiszker szanatóriumban* a munkát különféle okokból október 1-én felmondtuk. Nővéreink okt. 15-én jöttek vissza. Jan. 1.—okt. 15-ig 595 beteget ápoltak.

Anyaházunk fiókja és egyben állomása a börcsi ev. elemi iskola. Az 1930—31. iskolai évben a nővér tanított 16 gyermeket 6 osztályban és 2 ismétlő iskolást. Tart vasárnap délutánonként könyörgést, adventben és böjtbén hetenként kétszer reggeli könyörgést. Ez évben is tartott 2 gyermekelőadást, melyek keretében egyszer Pálmai Lajos ny. esperes, a másikon Túróczy Zoltán szeretetházi igazgató tartott előadást. A nővér a gyermekekkel rendszeresen tart vasárnapi iskolát. Az iskolát meglátogatta Kovács Zsigmond tárnokréti lelkész, egyházmegyei tanfelügyelő.

Börcsi gazdaságunk szépen fejlődik. Ez évben beültettük a diakonisszaalap birtokában levő 1 hold területet gyümölcsfákkal és bokrokkal. A kertészet és gazdaság ez évben 240 kgr. gyümölcsöt, 250 kgr. paradicsomot, zöldség és főzelékfélét, 200 drb. tojást, 12 pár csirkét, 15 drb. malacot szállított a szeretetháznak 402 pengő értékben.

2. Árvaházunkban ez évben 25 gyermek nyert gondozást. Ezek között 17 győri árva van. Ezenkívül 1 középiskolás fiú ellátását a gyülekezeti szegénypénztár fedezi. 1 kereskedelmi iskolás fiú élelmezési költségeit pedig a belmisszió fizeti. 4 gyermek csak nappal tartózkodik a szeretetházban és kap ott ellátást. Az árvaház kötelékébe tartozik még 3 iskolából kimaradt árva-leány akik házimunkát végeznek és ennek ellenértékéül teljes ellátást és ruházatot kapnak. Naponta kopogtat a szeretetház kapuján néhány éhes munkanélküli, ezek mind kapnak egy tányér meleg ételt és kenyeret.

Szeretetházunk is bekapcsolódott a belmisszió egyesület ebédeltetési akciójába, amennyiben fejenként havonta 10 P-ért adott 14 gyermeknek ebédet.

3. A leányinternátusban igen érezhető a mai nehéz gazdasági helyzet. Dacára annak, hogy a tartásdíjat leszállítottuk havi 80 pengőről 70 pengőre, a teljes díjat fizető növendékek száma szeptemberben 15 volt. Volt ezenkívül még 5 jelentkező, de ezek még szeptember előtt visszaléptek. Ugyancsak anyagi nehézségek miatt lépett vissza karácsonykor 3 növendék. Az internátusi növendékek felügyeletét egy diakonissza végzi.

4. Őregjeink sorából kidőlt Püspök Antalné 83 éves gondozott. Az elhunyt nemcsak szorgalmas templombajáró volt, de szelidsége és türelmessége miatt is mindnyájan szerettük. Az elhunyton kívül még 8 öreg nőt gondoztunk, akik közül kettő az év folyamán elhagyta a szeretetházat. Szeretetházunk kedves tagja Gay Károly ny. polg. isk. tanár.

A rohanó örvényen, tajtékzó hullámokon táncol egy kis sajka, a hullámok nyaldossák oldalát, bele-bele csapnak a csónakba, de a két benne ülő gyermek mindennek dacára, Jézus ölében bizton érezve magát játszik.

Huber Etelka
főnöknő.

A Belmissziói Egyesület.

Ha a számadást helyesen értelmezzük, három érzést találunk abban. Számbavételét az Istentől és emberektől nyert adományoknak, bírálatát az elvégzett munkának s a lezáródó munkaidőszak tanulságainak, levonását.

Első érzésünk Istenhez szól, mert nélküle minden törekvésünk hiábavaló lett volna. Ő érintette meg az emberek lelkét. Hideg szivekből is az irgalmasság csermelyvizét fakasztotta. Nehéz gondok között, sokszor az utolsó pillanatban, anyagi eszközöket biztosított. Szent lelkével nemcsak nekünk vezetőknak adott kitartást, csalódások között türelmet, csüggedésben bátorságot, hanem állandóan toborozza a szeretet kötelességének telítésére az Ő hadseregét.

A letűnt esztendő munkájáról beszélő feljegyzések homlokára feljegyezhetjük a Krisztus szavát: Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek, de velem minden jót elvégezhettek! Legyen hát Istené a hála és dicsőség!

De hadd gondoljak hálás érzéssel mindazokra, kik nem fáradtak bele az adakozás, jóltevés és fáradozás munkájába. Nehéz anyagi viszonyok között is tudtak összegeket ajándékozni törekvéseink támogatására s magukra vették a házról-házra járás, az alamizsnagyűjtés sokszor fájdalmas keserűségét. Lelkem egész szeretetével és melegségével mondok mindnyájuknak köszönetet.

A számadás az elvégzett munka megbírálására ösztönöz, Belmisszió Egyesületünk ez évi munkája kiszélesedett és több

ágazatra oszlott. Ez évben is megszerveztük szegény iskolás gyermekeink ebédeztetési akcióját, melynek eredményeképen 63 tanuló kap mindennap ebédet. Jószívú tagjaink közül 3-an mindennap 2-2 gyermeknek juttatnak ebédet, 34-en mindennap egy gyermeknek, 20-an havonként egy-két héten egy gyermeknek, 20-an havi 10 P vagy kisebb összeggel megváltják az ebédet, úgy hogy 14 gyermeknek 145 P havi ételmezési díj ellenében Szeretetházunk ad meleg ebédet.

Karácsony szent ünnepe drága alkalom volt legszentebb kötelességünk teljesítésére. Tagjaink elvégezték a gyűjtési munkát s dacára a nyomasztó gazdasági viszonyoknak a gyűjtés eredménye a tavalyinál is kedvezőbb volt. A múlt évben 1872'45 P idén pedig 1893'64 P folyt be. Szegény iskolásgyermekeink közül 68 kapott ruhát, 94 cipőt, amelyből a városi inségakció adományaképen 10 gyermek kapott ruhát, 40 cipőt. Ezenkívül használt ruhát kapott 9 és használt cipőt 5 gyermek.

Karácsonykor gyülekezeti szegényeink is kaptak ajándékot. Egy kedves vidéken lakó hívünk pedig egy leölt disznót küldött szegényeinknek.

Karácsonyfa ünnepünket ez évben első ízben tartottuk a templomban. Az oltár mellett állott a karácsonyfa. Ez alkalommal gyermekistentiszteletet tartottunk, melyen D. Kapi Béla püspök hirdette Isten ígését. A karácsonyi ajándékok kiosztása az új iskolaépületben történt a Belmisszió Egyesület tagjainak segítségével.

Ez évben a tavalyinál is jobban kiépítettük gyülekezeti szegényeink gondozását. Megszerveztük a szegények havi segélyezését. Az év végéig 3-szor kaptak segélyt, és pedig kb. 130 család. A természetbeni segély rendszerint 3 kg. lisztből, 1 kg. zsirszalonnából és 20 kg. tüzelőből, vagy 15 kg. burgonyából állott. Elképzelhető, hogy ez a segélyezési akció erőviszonyainkhoz képest nagyon súlyos áldozatokat követel tőlünk. Hiszen 1-1 havi segélyezésre kb. 400-450 P szükséges. De a jó Isten eddigelé mindig rendelkezésünkre bocsátotta a szükséges összeget.

Ez évben kiszélesedett ruha-segélyezésünk is. Tagjaink közül nagyon sokan segélyezésünkre siettek s régi viselt ruhákat, cipőket küldtek és így lehetővé tették számunkra a téli zimankós időben a legszükségesebb segítségnyújtást. Kiosztottunk nagyon sok használt ruhadarabot, férfiruhákat, télikabátokat és cipőket.

Iskolásgyermekeinkre is kiterjesztettük a ruha- és cipősegé-

lyezést. Sok iskolás gyermekünknek ily módon tettük lehetővé, hogy az iskolába eljárhasson.

Itt emlékezem meg arról, hogy a távol községekben lakó iskolásgyermekeknek megkönnyítjük az iskolába jövetelt autóbusz-bérletjegy váltásával. Ez idő szerint 12 iskolás gyermek részesül ebben a segítségben.

Ha még figyelembe vesszük azt, hogy szülőanyák vándorkosarakat kapnak, s hogy kicsi gyermeket tápláló szegény édesanyák részére indokolt esetekben naponként tejről gondoskodunk, akkor világossá válhatik mindenki előtt, hogy Belmissziói Egyesületünk munkaprogrammja ez évben erőteljesen kiszélesedett s reméljük Istentől, hogy a lelkületet illetőleg is mélyebbé vált.

Bevételeink közül az adományokról az évkönyv más helyén számolunk be. Kiadásaink a következőképen alakultak: Évközi segély 354'08 P. Takarékbetét 986'36 P. Táppénz 200'50 P. Tejszámlák 363'78 P. Vegyes 148'37 P. Tagdíjbeszedési jár. 2'20 P. Karácsonyi segély 1834'93 P. Lakbérsegély 510'— P. Autóbuszjegy 104'20 P. Theológus Otthonnak 101'53 P. Kórházi segély 29'— P. Csendőrségi ruhákért 109'60 P. Vándorkosár 14'50 P. Szegényakcióra 562'27 P. Ebédeltetési akcióra 605'— P. Összesen 5926'32 P.

Midőn elvégzett munkánkról számot adunk, egy pillanatra sem engedjük át magunkat az elbizakodottság érzésének. Ettől Isten iránt való hálánk is megvédelmez s annak tudata, hogy ha valamit tudtunk is cselekedni, az is csak az Ő kegyelméből történt. De be kell ismernünk azt is, hogy még mindig többet tehetnénk. Az elvégzett munka egy elég kis csapatnak a munkája, bár az anyagi eszközök szélesebb körből származnak.

Számadásunkba belévegyül tehát komoly önvizsgálatunk s boldog eredményei mellett meglátjuk munkánk hiányait is.

Minden számadás akkor munkálja a jövődőt, ha nem hunyjuk be szemünket annak tanulságai előtt. Tegyük ezt meg most is. Megállapíthatjuk, hogy Belmissziói Egyesületünk munkakörét feltétlenül fenn kell tartanunk. Azokat a kötelességeket, melyeket eddig kötelességnek éreztünk, nem adhatjuk fel. Gondoskodnunk kell a szükséges összegek előteremtéséről s ezért a tagdíj felajánlási akciónkat ki kell terjesztenünk s meg kell szerveznünk. Alkalmas munkaerő beállításával gondoskodnunk kell a tagdíjak és havi hozzájárulások havonként történő beszedéséről, mert munkánk pénzügyi fenntartását csakis pontossággal biztosíthatjuk.

Szegénygondozásunkkal kapcsolatosan ki kell építenünk a szegényeket látogató munkások seregét, hogy minden támogatott szegényünk személyes kapcsolattal kapcsolassék be Belmissziói Egyesületünk munkájába.

Kérem a jó Istent, nyugtassa meg munkánkon az Ő kegyelmét.

D. Kapi Béláné
elnök.

Gyülekezeti szegénpénztár.

A Belmissziói Egyesület szegénygondozásának rendszeresebb kiépítése természetszerűleg magával hozta a gyülekezeti szegénpénztár jelentőségének a csökkenését. Az 1931. évi bevétel 1148·50 P, 295·76 P-vel kevesebb, mint az előző évben.

Rendszeres támogatásban részesülő házi szegényünk 11 van, ezenkívül fedezzük 2 elemi iskolás és egy középiskolás fiú ellátását a szeretetházban. Lakbérsegély címén 92·40 P-t, cipősegélyként 50·60 P-t osztottunk ki. Az Isó alap kamata ez évben a Győrvárosi és Megyei Takarékpénztár fizetési zavarai miatt csak 18 P volt, mely összeggel egy kilakoltatás előtt álló, munkanélküli hittestvérünket mentettük meg a hajléktalanság nyomorától.

A kiosztott segélyek összege 1107·33 P.

Gyámintézet.

Hiveinknek más vidéken lakó hittestvéreinkért érzett felelősségét és saját portánkon túl is ható szeretetét mutatja és méri meg a Gyámintézet. Nagyon örvendetes, hogy a fokozódó helyi feladatok dacára is a Gyámintézet oltárára 955·94 P-t, 54·75 P-vel többet áldoztak a hives mint az előző esztendőben. A házi gyűjtés eredménye volt Győrött 306, Öttevényen 36·83, Győrűfalun 15·13, Börösön 12·30, Szabadhegyen 12, Bácsán 9·50 = 391·76 P. A gyámintézeti persely jövedelme 94·28 P, az elemi iskolások gyűjtése 16·82, a középiskolásoké 36·77, a konfirmandusoké 268·49, a ref. ünnepi offertórium 45·10, az ó-év esti 77·77, s külön adomány 25 P volt. A begyűlt összegből az alapszabály szerint beküldtünk a magasabb fokú gyámintézeteknek 419·18 P-t s a rendelkezésünkre álló összegből adtunk a Szeretetháznak 200 P-t, az öttevényi templomra 163 P-t, mely összegből urvacsorai kelyhet és ostya-tányért vettünk a templomnak, csak a maradék összeget, 31·10 P-t adtuk készpénzben a gyülekezetnek, a nádor-

városi építkezésre 50, a bácsai fiókegyháznak 50, szórványgondozásra 20'16, a Luther és Löw-alapra 8, a Gusztáv Adolf Egyesület jubileumára 10, az egyházkerületi szeretet-adományra 5 P-t.

A Gyámintézet szórványgondozási alapja 91'71 P, gyámintézeti alapja 35'41 P. — A szórványgondozási alapból a győrszentiváni hiveknek küldettük a „Harangszót.”

* * *

A szervezett szeretetmunkákon kívüli alkalmi szeretetmunkákról a jótékonyaság és adakozás rovatában számolunk be.

A művészet szolgálata.

Ének és zene.

Győri gyülekezetünk azok közé a választott gyülekezetek közé tartozik, melyeket az Isten kegyelme nagy énekmesterekkel áldott meg a multban. A nagy győri gyülekezet mindig erős éneklő gyülekezet volt, ezt bizonyítja az is, hogy külön énekeskönyve is volt. A nagy győri kántorok lelkében megszületett koral-melódiák még ma is lélekemelőn csengenek fel a gyülekezet ajkán. A nagy győri kántoroknak méltó utóda Fodor Kálmán, aki nem csak mint orgonista gyönyörködtet, hanem mint jeles zene-pedagógus építi s fejleszti gyülekezetünkben az éneket és az egyházi zenét. Céltudatos, lelkes munkáját áldásos eredmény jutalmazza.

Az énektanítás munkáját az elemi iskolában kezdi, ahol mind a hét osztályban mintaszerű énektanítás folyik. Az ősz folyamán Fodor Kálmán, Dr. Boldis tanfelügyelő felkérésére, mintanéktanítást mutatott be Nádorvárosban, Gyárvárosban és Magyaróváron, mely alkalmakkor az elemi iskolánk énekkara mintabemutatót énekelt nagy tetszést és elismerést keltve. A tanfelügyelő, gyermekkarunkat az ország legjobb énekkarának minősítette.

Június 14-én elemi iskolánk énekkara a Lloydban hangversenyt rendezett óriási lelkesedést keltve s tetszést aratva a terem zsúfolásig megtöltő hallgatóság lelkében. Elemi iskolánk a városban egyetlen iskola, ilyen művészi teljesítménnyel.

Ernst v. miniszter tiszteletére elemi iskolánk az Iparos

Dalkörrel karöltve ezt a hangversenyt megismételte, újra nagy sikerrel. Ezenkívül szerepelt gyermekkarunk a templomban karácsonykor és máj. 6-án az ifjusági konferencián: Karácsonyi ének, Áldott az Úr, Tehozzád közelebb, A hű lélek, és Dicséret dicsőség c. énekeket két és három szólamra énekelte el.

Fodor Kálmán az elemi iskolában megkezdett munkát új területen folytatja tovább a leventéknél. Azt gondolná az ember, hogy ez a terület szikes talaj a melódia számára. Fodor Kálmán megmutatta, hogy mily bámulatos eredményeket lehet megfelelő zenei-pedagógiával elérni a leghálátlanabbnak látszó talajban is. Amit a leventékkal produkált zenei téren, az a legnagyobb elismerést érdemli meg. Kamasz korban lévő gyermekek, akik sohasem ismernék meg a kottát, bámulatos biztonsággal olvassák, éneklék a hangjegyeket, a hangközöket s a hangnemeket. Két és három szólamra énekelnek s mind ezt kedvvel, érdeklődéssel, játszva, szinte felfrissülve teszik. Ennek erkölcsi s a lélekre gyakorolt hatása felbecsülhetetlen. Ime a szikesnek látszó talajban gazdag kalászkok teremnek. Lelkes munka eredménye ez!

Karnagyunk az egyházi zene érdekében kifejtett munkáját a gyülekezeti kórus énekkarában fejezi be, ahol a legművészebb egyházi énekeket produkálják lelkes énekeseink, akik szabad estéiken összejönnek az énekórákra, hogy gyülekezetünk ünnepnapjaira lelküknek drága ajándékául adják lélekemelő, művészi énekeiket. Fogadják érte gyülekezetünk háláját és köszönetét.

Egyházi énekkarunk nagy munkát végzett ez esztendőben is. Minden nagy ünnepnapon és vallásos estélyen felhangzott a kórusban a karének. Az énekelt anyag változatos, komoly és nemes. Nem csak a régi mestereket szólaltatta meg énekkarunk, hanem az újakat is szóhoz engedte s megismertette.

Az egyházi zene csodálatos gazdagságu mezejéről a következő művekből kötött virágfüzért: Szabados: Hiszekegy, Dolos: Erős várunk, Bach: Hittel alázattal, Révffy: Bús magyarok, Abt: Ima, Stein: 91. zsoltár, Árokháti: Ima, Bach: Korálok, Silcher: A megváltó halála, Kováts: Magyar kantate, Mendelssohn: Motetta, Lavotta: Halleluja, Kuhne: Ha mind hűtlen lenne, Frank Cesár: 150. zsoltár, Liszt: Jer dicsérjük, Fodor K: Fohász, Kapi: Ezrek ajkán, Stein: Mind eddig megsegített az Úr, Händel: Győzelmi kar, Bach: Adventi kantate, Lavotta: Hozsanna, Pikéthy: Magyarok imája.

Nagy változatos gazdag program, amely teljesítmény egy-

ként dicséri az énekkart és annak vezetőjét.

Az orgona irodalomnak ugyancsak változatos termését ismertette meg velünk Fodor karnagy. Orgonánk megépítése óta kifogástalanul működik, a gyülekezeti éneket nagyszerűen alátámasztja és kíséri, az énekek előtti művészi preludiálások által pedig az áhítatot növeli s művészileg is gyönyörködtet. Vallásos estéinken pedig már már elmaradhatatlan egy egy művészi orgonaszám.

Fodor Kálmán ez évben a következő műveket játszotta orgonán: Mendelssohn: B dur szonáta, Bossi: A fájdalom órája, Guilmant: Gyászdinduló, Bach: H moll preludium és fuga, Boelmann: Gót suit, Bach: A dur preludium és fuga, Muffat: Toccata, Lemmens: Fanfare, Mendelssohn: C moll szonata, Bach: G dur preludium és fuga, Reger: Gis moll preludium és fuga, Buxtehude: Fis moll preludium és fuga, Bach: Passacaglin, Guilmant: Finale, Kárpáthy: Korál fantasia, és a decemberi orgona hangversenyen: Dubois, Chérambault, Caponi, Ravanelló, Martini, Bossi, Bach, Rheinberger stb. szerzők művei.

Fodor Kálmán programjának összeállításánál egyrészt alkalmazkodott a hagyományokhoz (Bach), a művészi követelményekhez, másrészt nem tévesztette el, hogy hallgatói között olyanok is vannak, akik a könnyen érthető melódikus muzsikát kedvelik. Orgonajátéka mindig műélvezetet szerez hallgatóinak. Vendégként közreműködtek istentiszteleteinken, illetőleg vallásos estéinken: László Miklósné Kirchner áriákkal, Gritzmán Éva Abt imáját énekelte, a Hermann-Helényi-Ámon trio Skop: Legendáját játszotta, Helényi Gyula Bach műveket mutatott be csellón. Hermann László igazgató és Helényi Gyula zenetanár más alkalommal is szerepeltek művészetükkel. Ez uton is köszönetet mondunk művészetükért és szívességükért.

Bizonyos, hogy gyülekezetünk egyházi zenéjének irányítása elsősorban karnagyunk kezében van s az általa elért eredmények megnyugtatóan bennünket e téren. Azonban nem szabad elfelednünk, hogy egyházi zenénk és énekünk ügye minden egyháztagnak ügye.

A nagy-győri gyülekezet mindig erős, éneklő-gyülekezet volt. Az éneknek nem szabad elhalkulni a templomban s nem szabad elnémulni az otthonban, a családi körben. Cantate! Énekeljete! hangzik a felhívás minden evangélikus hívőhöz s minél nehezebb az élet, minél nagyobb a veszedelem, annál hangosabban szóljon az ének: Erős vár a mi Istenünk.

I. só Pál.

A tudomány szolgálata.

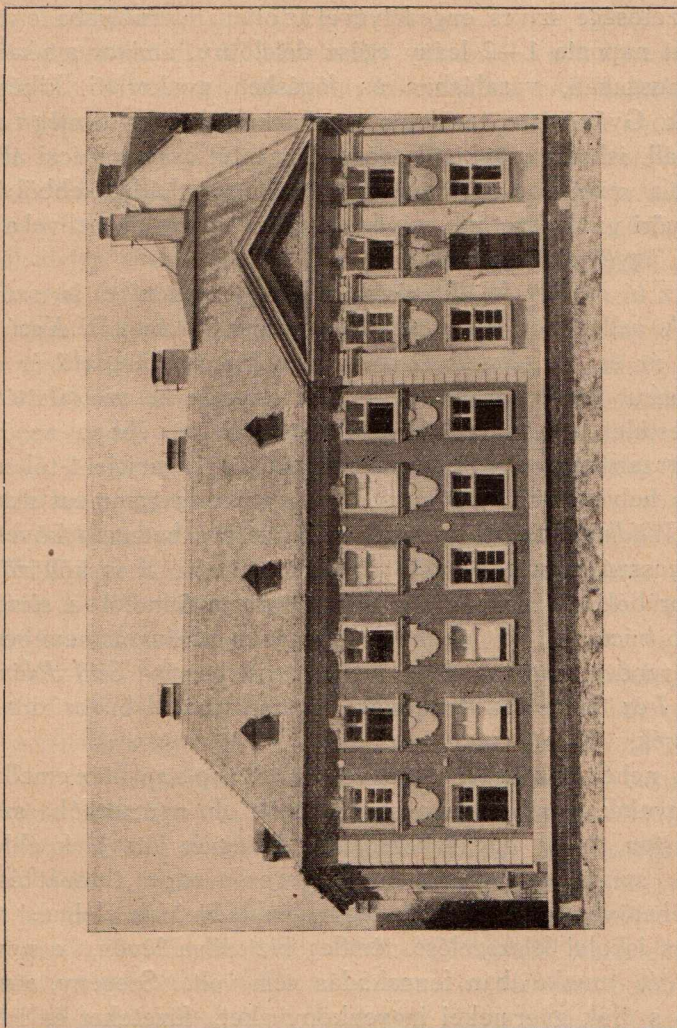
Elemi népiskolánk.

Gyermekeink neveléséről és oktatásáról ebben az esztendőben is nagy áldozatkészséggel és szeretettel gondoskodott egyházközségünk és annak iskolája.

Tanulóink létszáma örvedetesen emelkedik évről-évre. E magasabb létszám mellett is kényelmesen helyezhettük el tanítványainkat az új fiúiskolában és a leányiskola tantermeiben. Sajnos nem rendelkezik iskolánk tornateremmel vagy más nagyobb teremmel úgy, hogy közös ünnepélyek, előadások rendezéséről szó sem lehet; emiatt a szülőket igen sok kellemes órától kell megfosztani. Reméljük, a nehéz gazdasági viszonyok megszűnésével egyházközségünk olyan helyzetbe kerül, hogy iskolaépítési programját teljes egészében megvalósítva, ezt a hiányt is megszünteti.

Központi iskolánkba a folyó tanévre 472 tanuló iratkozott be, 47-el több, mint az előző tanévben; más vallásuak száma: református 11, róm. kath. 42, gör. kel. 1 és izraelita 4. A győrszabadhegyi iskolában a létszám 38. A továbbképző iskolánkba jár 45, Szabadhegyen 9 tanuló. Örömmel említjük meg e helyen is, hogy elemi népiskolánkban a folyó tanévben a VII. osztályt nyitottuk meg s ezt követi majd a jövő évben a VIII. osztály. Hazánkban sajnos a 8 évig tartó mindennapi tankötelezettség még nincsen törvényileg kimondva, amint ezt a nyugati államokban, sőt az utódállamokban is megtaláljuk. Minálunk csak kísérletképpen néhány iskolánál működik a VII. és VIII. osztály. Iskolai bizottságunk kimondotta a VII. osztály megnyitását s ezen osztály számára egyházközségünk egy felszerelt tanteremről és a dologi kiadások fedezéséről gondoskodott. A budapesti Pedagógiai Szeminárium által kidolgozott és használt tanterv és óraterv alapján összeállítottuk a mi viszonyainknak megfelelő tananyagfelosztást és órarendet, melyet iskolai bizottságunk elfogadott. Népiskolánk nyolcosztályúvá való fejlesztését a szülők örömmel fogadták; ma igen nagy azon gyermekek száma, kiknek középiskolai taníttatásuk nem biztosítható. Ezeket az elemi népiskola VII. és VIII. osztályában kell magasabb műveltséghez és több

A győrí új .ev. elemi fiúiskola.

tudáshoz juttatni, hogy az élet küzdelmében megállhassanak. Minden törekvésünk arra irányul, hogy főleg felsőbb osztályaink tanításában a gyakorlati élet szerepeljen mindig. Nagy súlyt helyezünk a kézügyesség tanítására; a lányokat a háztartás különféle ágaiban, a szabászatban, varrásban képezzük ki. A Szeretetház vezetősége szives engedélyével az ottani internátusba felváltva megy át naponta 1—2 leány egész délelőttre, amikor a takarításban, mosásban, vasalásban és főzésben gyakorlati kiképzést nyernek. Győr város területén a mi iskolánkon kívül még a gyárvárosi áll. iskola, ezenkívül egész Dunántúl csak a pécsi áll. el. népiskola vezette be a 8 osztályu népoktatást. Látható ebből, hogy a mi győri gyülekezetünk minden eszközt megragad, mellyel a népnevelés ügyét előbbre viheti.

Az új osztály felállításával még egy tanerőre is szükség volt. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr, *D. Kapi Béla* püspök úr és *Dr. Boldis Dezső* vezető kir. tanfelügyelő úr közbenjárására *Rácz Sándor* áll. tanítót osztotta be szolgálattételre. A tantestület tagjai közül Kapi Jolán tanítónő ebben az évben is betegszabadságon volt, sőt kérelmére 1932. január 1-től nyugdíjba is helyeztetett. Ugyancsak betegszabadságra ment március elején *Wildhofer Lenke* tanítónő is, ki súlyos betegség következtében hosszú szenvedés után december 24-én el is költözött az élők sorából. A kedves és szorgalmas tanítónőtől a sírnál az igazgató búcsuzott el a tantestület és tanítványok nevében. A tanítás rendes menetét ebben az esztendőben is *Szijj Jolán* és *Szollár Irén* helyettes tanítónők alkalmazásával biztosította az iskolaszék.

A nehéz gazdasági viszonyok miatt nap-nap után emelkedik tanítványaink sorában is a szűkölködők és nyomorgók száma. Hála Isten, hogy egyházközségünk és egyes jótevőink áldozatkészsége szintén emelkedőben van; ez a nagy áldozatkészség tette lehetővé, hogy iskolánk legszegényebbjeinek élélme, ruházata és iskolai felszerelése némileg biztosítva lévén, a nevelés és oktatás munkájában fennakadás nem volt. Szegény, munkanélküli szülők gyermekei ingyenkönyveket, füzeteket és írószereket kaptak.

Iskolánk szegényeinek ügyét meleg szeretettel karolta fel egyházközségünk Belmissziói Egyesülete s különösen ennek elnöke, *D. Kapi Béláné* ömértósága. 62 tanuló részére ingyenebédet szerzett a méltóságos asszony a Belmissziói Egyesület buzgó hölgy-

tagjaival egyes családoknál. Karácsonykor ugyancsak a Belmissziói Egyesület gyűjtéséből, a város, Ifjusági Egyesület, Cserkészleánycsapat, Gyermekbarátok Társasága, a Leányliceum, női felsőkereskedelmi iskola és egyes családok adományaiból 109 pár cipőt és 88 ruhát juttattunk az arra rászoruló szegény tanítványainknak.

Ev. gyermekeink a város külső részeiről, sőt a szomszéd községekből is bejárnak központi iskolánkba, nem sajnálják a hosszú, sokszor néhány km-nyi utat, hogy ev. iskolában nyerjenek nevelést és oktatást. Ezeknek a gyermekeknek is segítségére jött a Belmissziói Egyesület, mely a püspökné Óméltósága javaslatára 12 szegény tanuló után fizeti havonta az autóbuszberletjegyet, hogy tél idején a nagy hideg és rossz időjárás ne legyen akadálya a rendszeres és pontos iskolalátogatásnak.

Iskolánk munkájáról a tanév végén megjelenő Értesítő számol be részletesen. A tantestület minden erejét és tudását adja ahhoz az iskolai munkához, melynek célja: egyházunknak vallásos, erkölcsös, ev. hitünkhöz hű, áldozatkész tagokat, édes hazánknak pedig értelmes, az élet iskolájában mindenkor helytálló, hazafias polgárokat nevelni.

Az iskolánkban folyó munkát és annak eredményét ellenőrizte Ringbauer Károly kir. tanfelügyelő január 8. 9. 10. és 13-án, Dr. Boldis Dezső vezető kir. tanfelügyelő március 3-án, a szabadhegyi iskolában Chityil Pál kir. s. tanfelügyelő. Az egyházmegye részéről Kovács Zsigmond lelkész, egyhm. tanfelügyelő, Kiss Lajos igazgatótanító és Dr. Dorner Emil tartották meg a szokásos iskolavizsgálatot. Szeptember 29-én Dr. Boldis Dezső vezető kir. tanfelügyelő és Chityil Pál s. tanfelügyelő látogatott az újonnan megnyílt VII. osztályban. A látogatások alkalmával Iskolai Bizottságunk elnöksége, Strasser Sándor kir. igazgató és Szabó József lelkész is megjelent, s meghallgatta az iskolalátogatónak az egyes osztályokban szerzett tapasztalatait.

A tantestület tagjai részt vettek a pedagógiai szemináriumi előadásokon, melyeknek célja az új tanterv szellemét bemutatni. Ezekben a szemináriumokon a f. tanévben Fodor Kálmán 3, Kuszák István 1, Szijj Jolán 3 és Weltler János 3 előadással is szerepelt. Az ének- és tornatanítás eredményének bemutatására iskolánk 50 tanulóját autóbusszal Magyaróvárra is vittük egy előadásra; e kirándulás költségéhez Dr. Boldis Dezső vezető kir. tanfelügyelő 20 P-vel járult hozzá. Itt említjük meg, hogy az igazgató

a híres bécsi Institutsschule-ban két napon keresztül a munkaiskola szellemében folyó tanításokat figyelte s az ott szerzett tapasztalatait többször előadta; ugyancsak közölte ezeket a „Népnevelés“ c. tanügyi lap.

A szülői ház és az iskola közötti kapcsolat kimélyítésére iskolai lapot indított tantestületünk „Aranyhid“ címen, mely az ünnepekre szokott mindig megjeleni. Ha olyan szívesen fogadják a t. szülők, mint amilyen szeretettel mi ezt mindenkor útnak indítjuk, akkor nagy szolgálatot teszünk vele a népnevelés szent ügyének.

Visszatekintve az 1931. évre, hálás szívvel kell leborulnunk a jóságos Isten előtt, kinek a Szentlelke megtöltötte a mi gyülekezetünk és annak egyes tagjainak szívét féltő gonddal és áldozatkész szeretettel iskolánk és annak sok-sok nyomorgó tanulója iránt. Áldja meg az Úr mindazokat, kik imádságos lélekkel, a szeretet adományaival vagy bármilyen módon segítségünkre vannak, hogy a népnevelés szent ügyét előbbre vihessük.

Wettler János
igazgató.

Az ifjúság szolgálata.

A győri Evangélikus Ifjúsági Egyesület.

Most, amikor mindenütt a hanyatlás, a kisebb keretek között való működés, a csökkentések esztendeje van, örömmel számolhatok be egyesületünk mult évi működéséről, amely nagyobb kedvvel s nagyobb eredménnyel végződött mint az elmult esztendőben.

Egyesületünk működése szép fejlődést mutatott ez évben. Hála ezért a jó Isten megsegítő kegyelmének, hála egyházközségünknek, amely két szép terem átengedésével meleg, barátságos otthont ajándékozott ifjúságunknak, ahol ujult kedvvel folytattuk régi munkánk.

De hálánkat kell kifejezni az egyesület elnökének, Velsz Aladár dr.-nak és a két osztály vezetőjének Demetrovits Máriának és Bándy Ferencnek, akik lankadatlan kitartással ajándékozzák idejüket s gondolataikat ifjúságunknak. Az ő vezetésük mellett

sok kedves leányka, sok értelmes, törekvő fiu munkájának az eredménye az a munkásság, amelyről röviden beszámolunk.

Első gondunk volt, hogy az egyházközség által rendelkezésünkre bocsátott két termet barátságossá tegyük. Rádiót szerztünk be az egyik terembe, a másik termet pedig játékszobának rendeztük be, amelybe ifj. Grünwald István jóvoltából egy ping-pong asztalt állíthattunk fel. A kedves vonzó termekben értékes munka kezdődött, sok szép eszme, elhatározás született meg és vált tette.

Ifjuságunk buzgón látogatta az istentiszteleteket, kétszer élt az urvacsorával s amint viszonyai engedték a reformációi, adventi és böjti igehirdetéseket is hallgatta.

Leányaink Demetrovits Mária elnök vezetésével hetenként rendszeres biblia estét tartanak, buzgón imádkoznak, az evangéliom egy egy részletét olvassák fel s ezzel kapcsolatban gondolatokat cserélnek.

A fiu-osztály Bándy F. elnök vezetésével tartja vallásos elmélkedéseit az elkövetkező vasárnap epistolája alapján. Elmélkedésüket énekléssel fejezik be. Karácsony estéjén pedig a már hagyományos ifjusági karácsonyt rendezték, amelyen Lukácsy lelkes mondott gyönyörködtető és építő elmélkedést.

A leányosztály januárban a Kálvin kultúrházban „Leánynapot” rendezett a M. K. L. E. javára, mely alkalommal Túröczy Z.: A házasság csődjéről, és I'só Pál: A nő a férfi életében címen tartottak előadást. — A leányosztály az „Anyák napját” is megtartotta és ez alkalommal 27 szegény iskolás gyermeket megvendégtelt. A fiuk februárban rendeztek vallásos estét, amelynek témája a „Magvetés” volt. A hősök tábláját friss lombbal díszítettük.

A jótékonyságot is gyakoroltuk. Leányaink a szegény gyermekek részére ruhákat varrtak, karácsonykor a cserkészleányokkal vásárt rendeztek, amelynek bevételét s a megmaradt játékokat a Szeretetház árváinak ajándékozták. A Belmisszió szegényeinek egy vándorkosarat ajándékoztunk. A szegény-gyermek ebédeltetési akciójához adománnyal járultunk. A fiuk két szegény gyermek ebédeltetését vállalták. Tagjaink általában tehetségükhöz mérten résztvettek az egyházközség szeretetmunkáiban.

Az egyesület részére berendezési tárgyakat és egyéb adományokat juttattak: Demetrovics Mária, Bándy Ferenc, ifj. Grünwald István, Inotay Mihály, Molnár István, Schöpf Károly, Fáy András, Rác Dezső, Saáry Jenő, Kürtös Károly, Böröczky Vil-

mos, Liesche Károly, Benedek Vince, Tiszovszky Dániel, Lukácsy Dezső, Szapáry Ilonka és még sokan mások.

Összejöveteleinken irodalmi és ismeret-terjesztő előadásokat tartottunk. Előadást mondtak: Demetrovits M.: Szendrei Juliáról, Simon Ilona: Dukai Takács Juditról, Horváth Jolán: Krisztus országútján. Puxbaum Etelka a ceglédi ifjusági C. E. konferenciáról; Kovács Mária és Krausz Ilus a kecskeméti K. I. E. konferenciáról számolt be. Bándy Ferenc: Az ev. egyház és az istentagadó mozgalom Németországban, A pénz, Goldsand Kamilló: A helyes fűtés, Andorka S.: Novella, Mlzech A.: Utirajzok, Kürtös K.: Babits és költészete, Böröczky V.: A győri ev. egyházközség története, Pethő K.: Önképzés, Kontár Sándor: A szöveg, Fias István: A sajtó. Vallásos estélyeinken és irodalmi előadásokon szavaltak: Kuszák István, Kallós Erzsi, Lukácsy Dezső, Szollár Irén, Kuttlik Ida, Szijj Jolán és Puxbaum Etelka. A Leányosztály foglalkozik a serdülő lányokkal, akiknek vasárnap d. u. Horváth Jolán biblia órát és RácZ Irén játék és könyvtárórát tartott.

Köszönetet kell mondanuk e helyen is Túróczy Zoltán, Ittész Mihály és Lukácsy Dezső lelkész uraknak akik egyesületünket szeretettel támogatják és irányítják. Ez évben is sokszor voltak velünk, amelynek áldásos eredményéért szerető hálával vesszük őket körül.

Két irodalmi estet is rendeztünk. Az egyikben Ady költészetét ismertettük az ifjuság szemszögéből nézve, a másikon Kazinczy Ferencről emlékezett meg szép tanulmányban Csermák Ferenc s Kazinczy hitveséről tartott értékes felolvasást Demetrovits Mária. Irodalmi előadásaink mindig szép közönséget vonzanak. Itt említjük meg a febr. 8-i Bakó irodalmi estet is, melyet ugyan nem az ifjusági egyesület rendezett, de amely mégis az ifjuság ünnepe volt. Előkelő közönség előtt ismertette D. Kapi Béla püspök a magyar falu televény talajából kinőtt Bakó József költészetét. Bakó József maga is résztvett ezen az ünnepélyen a legujabb verseiből olvasott fel, Lukácsy Dezső pedig a régebbi verseiből szavalt. Egyházi énekkarunk művészi számokkal gyönyörködtette ez estén is a közönséget.

Ügyes műkedvelőink előadták Zilahy: Süt a nap c. színművét. Sok derüt és élvezetet szereztek a közönségnek, egyesületünket anyagi bevételhez juttatták, amellyel tovább folytathattuk szociális és kulturális munkásságunkat.

A könyvtárt mintegy 10 drb. új könyvvel gyarapítottuk. Örömmel tapasztaljuk, hogy egyesületünk tagjai a könyveket szorgalmasan olvassák.

Az év folyamán többször jött össze egyesületünk tea estre, amelyen kedvesen elbeszélgettünk s az összetartozás érzését erősítettük. Játékokat, pin-pong és sakk-versenyeket rendeztünk, hogy a fiuknak lányoknak szórakozást nyujsunk.

Az örömon kívül a gyászból is kijutott egyesületünknek. Eltemettük Szalai Józsefet és Wildhofer Lenkét. Fájó szívvel sirattuk el őket. Ugyancsak fájon érintett bennünket özv. Györy Vilmosné halála, aki 86 éves korában utána ment szerető férjének Györy Vilmosnak, kinek szellemét és nevét viseli a fiu cserkész csapatunk. A sirokra koszorut, a síróknak részvétet vittünk.

Szép munkát csendben végzett a Nádasy Tamásné nevű viselő cserkész leány csapatunk Szíjj Jolán szorgalmas céltudatos vezetésével. Hetenként egy órára jöttek össze a lányok, amelyen elméleti és gyakorlati kiképzést nyertek. Jótékonytságot gyakoroltak, gyermekeket ruháztak fel, általában a segítségre nevelődtek. A helyitanácstagok részére szép ünnepélyt rendeztek, amelyen a megnyitót Kapi Béláné mondta. A női lélekről és a nőnevelésről beszélt Túróczy Zoltán. Szíjj Jolán, a csapat vezetője a cserkészlány szervezetet ismertette, majd egy szindarabot adtak elő a leánykák ügyesen, amelyben a magyar árunak és a magyar dalnak csináltak propagandát. Az előadást megismételték az ifjusági egyesületben.

Az elemi iskolában nagy lelkesedéssel indult meg a kis cserkészlányoknak, a „tündérke“ csapatnak a megszervezése, amely új munkamező lesz a cserkészlányok számára. Itt majd a gyermekekkel való foglalkozással ismerkednek meg.

Ugyancsak szép eredménnyel dolgozik már három éve a Györy Vilmos cserkészcsapatunk Ittész Mihály vezetésével. Ittész Mihály, a csapat parancsnoka, igazi Györy Vilmos lelkülettel bír, aki a cserkészetben is első helyre teszi a bibliát. Cserkészei nagyon szeretik. Ez a szeretet csak viszonzása annak a szívjószágnak, amellyel parancsnokuk őket vezeti.

Csapatunk jan. 11-én csendes családi ünnepen emlékezett meg három esztendő munkájáról. Előadták a Cserkészek álma c. szindarabot. Febr. 22-én volt az új cserkészapródok felavatása, akik Zacher Lajos szerető vezetése alá kerültek. Március 15-én hazafias ünnepélyt rendezett a csapat.

Apr. 6-án Túróczy Zoltán avatta fel „Thököly Imre“ rajunk szép zászlóját. 26-án Ittész Mihály avatta fel az új cserkészeket s előadást tartott a cserkészetéről.

A kis cserkész apródok is a közönség elé állottak egy kedves kis szindarabban. Ez alkalommal Zacher Lajos cs. tiszt mondott rendkívül érdekes előadást „Miért játszanak a cserkész apródok“ címen. Pünkösöd két ünnepén az Ichtyc cserkészek dunántúli táborában, Csopakon vett részt a csapatból 10 cserkész.

A nagytábor a csapatnak jun. 22 — jul. 6-ig volt Zánkán. Ebben az esztendőben Zacher Lajos cs. tiszt vezette. A nagytábor kitűnően sikerült, a fiúk kedves élményekkel tértek haza, több kirándulást tettek a Balaton körül. A tábort többen meglátogatták.

Az új iskola alagsorában nyert otthona a csapatnak ugyan nem a legmegfelelőbb, azért ügyes cserkészeink mégis kedves otthont varázsoltak belőle. November 22-én nagy eseménye volt a győri evangéliumi cserkészeknek. Itt rendezte nálunk az Ichtyc cserkészszakosztály tisztibaráti találkozóját, melynek megbeszélésein, örsvezetői összejövetelén, tábortüzén és templomi ünnepségén csapatunk is kivette a maga részét. A csapat leventemunkájához is nagy erővel láttunk. Fias István, Géczy József és Macher Emil vezetők, levente-segédoktatói tanfolyamra jártak. De különösen nagy bizalommal tekintünk Horváth Sándor tanító urra és Dorn Vilmos urra, akik lekötelező készséggel vállalták az új évre a leventemunka vezetését és irányítását.

December 26-án az „Aáchs Mihály“ raj zászlóját avatta fel Ittész Mihály a templomban, nagyszámu közönség jelenlétében.

Cserkészeink lelkiismeretes buzgósággal folytatják vallásos és hazafias munkájukat.

Rövid beszámoló ez az elmúlt évről. Sok öröm, sok fájdalom, sok összeomlott eszme, sok félbe maradt terv, sok aggodalom és reménység. És mégis, mérhetetlen hála az irgalmas Istennek! Mert ha tettünk előre egy lépést, Ő volt velünk s azért tehetjük. Ha pedig nem tudtuk elvégezni mindazt, amire vállalkoztunk, azért nem sikerült, mert gyenge volt a hitünk.

Tudjuk, hogy nehéz időknek nézünk elébe. A magyar mezők felett terhes felhők futnak. A mai önző, szeretet-szegény világ szikkadt tarlóján álljon drága kéveként ez az egyesület, melynek minden kalászát a Krisztusi szeretet áldott köteléke

fogja egybe. Ha ez így lesz, akkor jöhetnek a nehéz megpróbáltatások napjai, „Ne csüggedj el kicsi sereg,” mert „Erős vár a mi Istenünk!”

I'só Pál.

A Győri Evang. Diákszövetség.

A győri evang. hitoktató-lelkészek munkája.

Iltzés Mihály

tanít :

132 középisk. fiút, 12 keresk. tanoncot, ill. fa- és fémipari szakiskolást, 59 elemistát, összesen: 203 növendéket heti 24 órában.

A Fiúdiákszövetség vezetője és a 459. sz. „Győry Vilmos cserkészcsapat parancsnoka.

Bácsai hitoktató.

Bácsi Sándor

tanít :

122. középisk. leányt, 96 iparostanoncot (76 fiú, 20 leány), 26 elemistát, összesen 244 növendéket heti 23 órában.

A Leánydiákszövetség és a C. E. fiúbibliaóra vezetője. Győrszentiváni hitoktató.

Minden vasárnap felváltva tartják a tanév alatt a fél 9 órai ifjusági istentiszteletet.

* * *

A *Diákszövetség célja* : „Hathatósan serkenteni, segíteni az ifjút arra, hogy érzésben, szóban, tettben valóságos és határozott evang. jellemmé nevelkedjék. (Efez. 4. 13).“

* * *

Diákszövetségünk munkájában a sok emberi gyarlóságon keresztül is hatalmas erővel sugárzik az Isten kegyelme.

1931-ben már senkinek nem lehetett kifogása a Diákszövetség megalakítása és munkába állása ellen. — Két, hazafias szempontból is szomorú esemény azonban ismét fájdalmasan érintette a győri evang. diákság egy részének vallásos meggyőződését és önértetét. Egyik győri intézet cserkészcsapatában az evang. tanulókat is kirendelték a vallás- és közoktatásügyi miniszter által is róm. katolikusként titulált Szent Imre ünnepségre. Másik alkalommal pedig ugyanez a cserkészcsapat, mely állami intézeté, majdnem 50%-os prot. taglétszáma ellenére csak róm. kath. templomba vitte avatásra csapatáslaját. Hiába volt az illetékes hitoktató minden békés elintézési igyekezete. Visszautasították. —

Felsőbb hatóságok elé került az ügy. D. Kapi Béla püspök urunk csak az igazságot kereső és azt megvilágítani igyekvő, de erélyes fellépésére mind a két esetben beigazolódott a mi igazunk. Az első esetben a m. vallás- és közoktatásügyi miniszter, a második esetben a Magyar Cserkész Szövetség elnöksége igazította ki a sérelmet a sérelmet okozókkal.

Még mindig nagyon égető kérdése a Diákszövetségnek az otthon hiánya. Ezen az úton is felhívjuk az egyházközség szives figyelmét arra a szavakban ritkán hallatott, de állandó tisztelettel teljes kérésünkre, hogy sziveskedjék ezt a nagy hiányunkat is pótolni.

A Leánydiákszövetség munkájában az 1931.-32. tanévvel történt változás. A műsoros gyűlések mellett, melyeken felolvasások, szavalatok és zeneszámok hangzottak el, a bibliaköri munka is megindult. A Leánydiákszövetség vezető lelkésze és több diakleány felkérésére Ittész Mihályné vállalta a bibliakörök vezetését. Hetente egyszer-egyszer van az I.-II., a III.-IV. osztályos és a felsősöknek bibliaköre. A felsősöknek ezenkívül van hetente egyszer megbeszélésük, melyen aktuális és világnézeti kérdéseket tárgyalnak meg. — 1931. jan.-dec.-ig 8 közgyűlést, 1 záró és 1 alakuló gyűlést tartott a Leánydiákszövetség. Okt. 31-én reformációi diszgyűlés volt, melyen Mertz Adél „A lélek megújodása“-ról és Kiss Magda „Bóra Katalin“-ról olvasott fel. Karácsony előtt a bibliakörök rendeztek szeretetvendégséget. Az ebből az alkalomból lányok által összeadott karácsonyfa-cukorkákat a Szeretetháznak ajándékozták. — A tahi-i ev. leánykonferencián heten voltak győri lányok. A Leánydiákszöv. elnöke az az 1931-32. tanévben is Mertz Adél V. évf. tanítónőképzős, taglétszám: 122, összes bevétele: 76 P, kiadása: 76 P.

A Fiúdiákszövetség tovább folytatta az 1930. elején megkezdett munkáját. Változás csak annyiban állott be, hogy önkéntessé tettük a tagságot. Kevesebben járnak így az összejövetelekre, de sokkal intenzívebb munka folyik. Az önkéntességet különben az alapszabályok is határozottan hangsúlyozzák. — A bibliakörök a Dunántúli Belmissziói Munkaprogramm által megadott 1931.-32. évi diákszövetségi tematikus bibliaköri kalauz szerint „Fénylő a ti világosságtok az emberek előtt“ cím alatt foglalkoznak a bibliával. Az alsós bibliaköröket felsős diákok vezetik az ifj. lelkész előkészítő utmutatásai után. A felsős bibliakört az ifj. lelkész vezeti. Ez a kör Luther-munkákkal és külmisziói kérdések-

kel is foglalkozik. A tavalyi bizottságok közül a „diákakadémia” és a „szociális” működött a legintenzívebben. Ez utóbbi tette gyűjtésével lehetővé több fiú tahi-i konferenciái részvételét. — A Fiúdiákszöv. 1931-ben 6 közgyűlést, 6 vitaülést, 1 záró- és egy alakuló gyűlést és 1 szeretetvendégséget rendezett. — A fiúk közül 4 felsőbb osztályú vett részt a M. Ev. Ker. Dszöv. téli konferenciáján Budapesten. Az Ichthys-cserkészek munkaközössége az ősszel Győrött tartotta tisztii konferenciáját, ezen is részt vettek a Dszöv. cserkészvezető tagjai. — Elnök: Kunoss Jenő reál VIII. Létszám: 76, kültag: 3, Bevétel: 210'56 P, kiadás: 209'66 P.

A Diákszöv. két részének közös munkája is volt. Az 1930-31. tanév végén egy közös gyűlésük volt, melyen „A jövő műhelyéről”, Tahiról volt szó. Márc. 15-én a gyülekezet hazafias ünnepségét a Dszöv. rendezte, melyen Bácsi Sándor ifj. lelkész tartott előadást. Az őszi szokásos Luther-ünnepségen pedig Dr. Scholtz Oszkár egyet. egyh. levéltáros tartott előadást „Leomlott falak” címen. A műsorok többi számát a Diákszövetség adta. A tavaszi diákkonferencia főtémája volt: „A magyar diák küldetése”, az őszi pedig: „Pro Christo.” A két konferencia előadói voltak: Dr. Karácsony Sándor, Dr. Hilscher Zoltán és Majoross Edit Budapestről, Demetrovits Mária, Huber Etel, Túróczy Zoltánné, Dr. Farkas Béláné, Ittész Mihályné, Horváth Jolán, Túróczy Zoltán, Szabó József, Bácsi Sándor, ifj. Groó Gyula és Ittész Mihály. — Áldozócsütörtökön d. u. Ménfőre ment a Diákszöv. kirándulásra, ahol vallásos ünnepséget is rendezett a ménfői gyülekezet részére, melyen Bácsi Sándor tartott előadást és Majoross Edit Irást magyarázott. — A pályatételekre 1930-31. tanévben mind a két részről nagyon kevés pályázat érkezett be.

A Fiúdiákszövetség pályatételei a következők voltak: *Felsősöknek*: 1. „Ne csüggedj el kicsiny sereg!” Írasmagyarázat Lukács: 12.-32. alapján. — 2. Luther Nagy Kátéja és a modern ember.” *Alsósoknak*: 1. „Dávid és Góliát fegyverzete.” 2. „Miért lettem én a diákszöv. tagja?” *Alsók és felsősöknek*: Templommodell fából, agyagból vagy papirból. Nyertek: Kovács Géza polg. IV. és Poltz Gyula gimn. III.

A Leánydiákszövetség pályatételei mások voltak: Írasmagyarázat: „Fiacskáim ne csak szóval szeressétek egymást, hanem cselekedettel és valósággal.” Az első díjat Mertz Adél IV. évf. tanítónőképzős, a másodikat Zámbó Gizella VIII. o. leánygimnazista, a harmadikat Csizmadia Klára II. é. tanítónőképzős nyerte.

„A protestantizmus és kultúra” című tételnél az első díjat Zámbó Gizella, a másodikat Csizmadia Klára nyerte. A rajzpályázat tétele: „Milyen legyen az „Akarat”-torony?” volt. Ezt Magedler Erzsébet VI. o. leánygimnazista nyerte el.

Közösen járultak a győri ev. diákok urvacsorához a konferenciákkal kapcsolatosan.

Az 1931-32. tanév jeligéje: „Fényljk a ti viláosságtok az emberek előtt!”

Ittész Mihály.

Levente-munka.

Mult évi évkönyvünkben beszámoltunk azokról a küzdelmekről, melyeket az iskolán kívüli ifjuság vallásos nevelése érdekében folytattunk. A Rába Levente Egyesület keretében az 1931. esztendőben a leventéink templomba járása biztosítva volt. Voltak azonban olyan evangélikus leventéink, akiknek szakmájában vasárnap délelött nyitva van az üzlet (csemegés, fűszeres tanoncok, segédek) s akik ép ezért a vasárnapi foglalkozásra járni nem tudtak és ezzel együtt az istentiszteletet sem látogatták. Természetes dolog, hogy egyházunk ezek neveléséről sem mondhat le s ezért 1931. szept. elseje óta a Rába Levente Egyesületben megalakult a szerda esti csoport, ennek a létszáma 109 levente. Oktatásukat díjtalanul végzik az oktatók. Ezzel a csoporttal együtt a levente egyesület létszáma 283 levente, amelyből 133 evangélikus, 82 róm. kath., 61 ref. és 7 izr. — A vasárnapi csoport tagjai vasárnap reggel háromnegyed 8-kor járulnak a külön levente istentiszteletre, a szerdai csoport tagjai pedig a hét bármelyik istentiszteletén résztvehetnek, jelenlétüket templomcédulával igazolni kötelesek.

Ebben a levente egyesületben a testnevelési kiképzésen kívül az 1931. esztendőben is szorgalmas vallás-erkölcsi kiképzés is folyt. Előadást tartottak az ev. lelkészi karból Túröczy Zoltán, Szabó József, Ittész Mihály, Bácsi Sándor és Lukácsy Dezső; a ref. egyháztól Györy Elemér ref. lelkész; a róm. kath. egyháztól Oros Jenő káplán, Mayer Sándor igazgató, Fazekas István és Csidei Ernő tanító. Előadást tartott még a leventéknek Szikszai Béni, a Bethánia Egyesület utazó titkára is. Ezt a célt szolgálta a levente énekkutatás is. Fodor Kálmán karnagy oktatta szent lelkesedéssel énekre és énekelméltre a leventéket. Oktatásának eredményét május 12-ikén műsoros estben is bemutatta.

Az egyesületben folyó eredményes testi és lelki ifjúsági munka elismeréséül a testnevelési és népgondozó kirendeltség 1931. máj. 20-án kelt rendeletével a győri leventezászló megőrzését az 1932. jun. 1-től 1933. jun. 1-ig a Rába Levente Egyesületnek ítélte oda.

A Rába Levente Egyesület tagjain kívül ez évben is tartotunk a szabadhegyi leventék számára a reformáció emlékünneptől kezdve husvétig minden második vasárnap reggel levente istentiszteletet.

Nemzete jövőjét menti, ki a leventemunkát támogatja.

A protestantizmus szolgálata.

Az 1931-ik esztendőben a régi keretek között folyt a győri ev. és ref. egyház közös munkája. Az év első hetében ismét megtartottuk az egyetemes imahetet. Az összejöveleteket vezették s azokon előadásokat tartottak: D. Kapi Béla ev. püspök, Lukácsy Dezső ev. segédlelkész, Győry Elemér ref. lelkész, Parragh Árpád ref. segédlelkész, Szabó József ev. püspöki m. lelkész és Túróczy Zoltán ev. lelkész. — Ez alkalommal nem csak Győrött, hanem Győrújfaluban is megtartották az egyetemes imahetet, ahol az összejöveleteket az iskolában tartották és Pintér Mihályné vezette őket. A perselypéNZ Győrött 35'60, Győrújfaluban 4'30 P volt az Ev. Világalliance céljaira.

Az igehirdetés területén ezenkívül együtt munkálkodtunk a gyárvárosi imaházban, ahol felváltva tartottuk a keddi bibliaórákat, a fogházban és Bácsán, ahol felváltva tartottuk a vasárnapi istentiszteleteket ill. bibliaórákat.

Az Ige körül csoportosuló közössége a győri protestantizmusnak a győri Keresztyén Szövetség. — Összejöveleteit az ev. tanácsteremben tartja. Tagjai evangélikusok és reformátusok. Hetenkint három szövetség-órája van. A fiukét Bácsi Sándor hitoktató, a leányokét Horváth Jolán, az egész szövetségét pedig Túróczy Zoltán tartja. Hetenkint evangélizáló órát tart Győrújfaluban és az ifjúság számára a Kálvin Kultúrházban, mely utóbbit Szabó Károly és Jakócs Dániel vezet. Ebben az évben volt a szövetségi munka ötvenéves jubileuma. Ez alkalomból febr. 2-án, a szövetségek születésnapján, a Kálvin kultúrházban vallásos ünne-

pélyt rendezett, amelyen a C. E. szövetség munkáról előadást tartott Sallay István, a C. E. szövetségek országos főtitkára és írásmagyarázatot tartott Parragh Árpád ref. segédlelkész. A szövetség minden héten látogatja a kórházat és minden hónapban 20 P-vel támogatja Molnár Mária Mánusz szigeti misszióját s ugyanannyival a finn ev. külmissziót.

Az 1908-ban megalakult „Győri Protestáns Kör” — néhány lelkes győri protestáns testvér buzgó tevékenységével: 1930-ban újra életre kelt, Hesz József dunagőzhajózási felügyelő és dr. vitéz Száky Jenő ügyvéd, valamint id. Csokonai Vitéz Mihály, a kör régi főtitkára voltak a kezdeményezők. Sikerült a kör elnökéül megnyerniök dr. Kvirsfeld László miniszteri tanácsost, győri pénzügyigazgatót. Társelnök lett Vidonyi Zoltán kereskedelmi fiúisk. igazgató, ügyvezető elnök Hesz József, igazgató vitéz dr. Száky Jenő. A Lloyd kávéház külön termében, majd László József vendéglős magyar termében tartott összejöveteleket a kör. A nehéz gazdasági helyzet megakadályozta a lelkes vezetőséget abban, hogy nagyarányú munkaprogramját végrehajtsa. Így elmaradt a tervbe vett soproni és debreceni tanulmányi kirándulás. Ugyancsak a nehéz gazdasági helyzet tette lehetetlenné a kör tagok egymással való találkozását, tekintettel arra, hogy a hajléktalan kör kénytelen volt összejöveteleit kávéházban és vendéglőben tartani. A kör vezetőségének éppen ez okokból sürgős feladatává vált rendes körhelyiség biztosítása, annak szerény, de mégis otthonias, kényelmes berendezése. Fáradságos munka és agitáció össze is hozta a szükséges költséget és az 1932. év elején sikerült is a körnek dr. Balogh Jenő v. b. t. t. ny. igazságügyminiszternek, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, Arany János-utca 2. sz. régi kuriális házában, ott ahol 24 évvel ezelőtt a kör megalakult — saját helyiségeit a tagok számára megnyitnia, ahol ma eleven, kedves társasélet van. Az elnökségnek most már módjában lesz az 1931. évi munkaprogramját is megvalósítania. Öszinte meleg érdeklődés kíséri a győri protestánsokat egy táborba gyűjtő kör működését.

Míg a Prot. Kör inkább a győri prot. férfiak összefogása, addig a Protestáns Asszonyok Nemzeti Szövetségének győri fiókja a prot. nők összefogása. Ennek a mozgalomnak élén Földváry Valéria áll. Az 1931. esztendőben a szövetség munkáját nagyban befolyásolta az a körülmény, hogy mindkét prot. egyház nőegylete teljes erővel nekifeküdt a szegénykérdés megoldásának

s így a nők munkaereje és anyagi áldozatkészsége ennél a munkánál volt lekötve. Az összetartozás érzésének ápolására azonban minden hónap első péntekjén összegyűlt a szövetség a helyzet megbeszélésére. Ezen kívül rendezett egy vallásos estélyt az ev. templomban, amelyen Túróczy Zoltán tartott előadást finnországi tapasztalatairól. A mi Belmissziónk karácsonyi akcióját 100, a ref. egyházét 50 P-vel támogatta és iskolánk III. és IV. osztályos leányainak kézimunkájára 10 pengőt adományozott.

A pénz szolgálata.

Adakozás, jótékonyság.

Egyháznak: Évkönyv megváltás címén: Jausz Lajos 5, Angyal Endréné Gyórszentiván 2, Mészáros József 2, Mészáros Sándor 1, Schubert József 5, Schubert Gyula 2, Dr. Vidonyi Sándor 5, N. N. 1, Varga Béla 2, Dr. Höfer Vilmos 5, Geisse Árpád 1, id. Kutas János 1, Két újvárosi hívő 3, Benedek Béla Somsály 3, Groó Gyula 5, Röck Gusztáv 2, N. N. 2, Stöger Vilmosné 1, összesen 48 P.

Akaratra, újvárosi torony és harangalapra: Nádorvárosi hívő 5, Haás János 4, Gyórszigeti Prot. Kör. — '26, Ujfalu hívek gyűjtése 152, Jakus Imre 6'50, özv. Molnár Jánosné 5, Egy nádorvárosi özvegy 100, Egy magát megnevezni nem akaró szegény asszony esküvője negyedszázados emlékére 2, Bulkay Lajos 20, Tompa Sándor 4, Kovács Pál 5, özv. Mayer Nándorné elhunytá alkalmából: Sipos Lászlóné Mayer Ilona, Dr. Mayer Árpád, Mayer Oszkár, Miklós Mihályné Mayer Aida 100, Sárváry Ferenc 5, vitéz Kozma Mihály Börcs, meghalt kisfia emlékére 8, Dr. Farkas Béláné 10, Egy apa fiának konfirmációja alkalmából 20, Mészáros Lajosné 5, Sipos Lajos 20, Egy belvárosi hívő 20, Blósz István 5 N. N. 3, Farkas Márton és Gede Kálmán 10, Elemi isk. gyűjtése 2'50, Smikli Gizella 5, Fadgyas Mária tanítónő pályájának 50 éves évfordulója emlékére 10, Bauer Lenke 20, Veöreös Boldizsár évkönyvmegváltás címén 10, Dr. Zacher Pál 50, Mészáros Sándor Öttevény 5, vitéz Egyed Lajos 10, Egy belvárosi hívő 5, Gindlstrasser Jánosné 10, Krausz Ernő 19, Dr. Vidonyi Sándor 10, Zakar István 3, Mérnyei Erzsébet Lébény 5,

Egy Budapestre szakadt győri hívő 5, Tiszovszky Dániel 200 P-ös felajánlásából 4. részletként 40 P, özv. Fischer Kálmánné és családja özv. Fischer Lőrincné elhalálozása alkalmával koszorú-megváltás címén 5, Miklás Mihály a megajánlott 500 P 13. részlete fejében 25, Schöpf István 100, Schneider Jenő 2, Galambos Mihályné 10, Éger Dénes 6, Angyal Endre Győrszentiván 10, Sós Mihályné 2, Kunoss Endre 20, Túróczy Zoltán 80, Jausz Lajos 130, Bácsi Sándor 30, összesen 1139'26 P.

Nádorvárosi építkezésre: Belvárosi hívő 10, Névtelen 10, özv. Melber Józsefné 10, Ujvárosi hívő 5, Kluge Gyula Hérdervár 20, Hétköznapi istentiszt. perselypénze 297'87, N. N. 5, Egy magát megnevezni nem akaró testvérünk 50, Tompa Sándor 3, N. N. 30 pengős megajánlásából 15, N. N. 5, Helényi Gyula 30, Egy ujvárosi hívő édesanyja halálának 15 éves fordulója alkalmából 5, özv. Mayer Nándorné elhunyt alkalmából; Sipos Lászlóné Mayer Ilona, Dr. Mayer Árpád, Mayer Oszkár, Miklás Mihályné Mayer Aida 100, Belvárosi hívő 1, Bálint Istvánné 4, Egy nádorvárosi özvegy 50, özv. Fischer Kálmánné és gyermekei, férje illetve édesatyjuk elhalálozásának évfordulója alkalmából 40, id. Fehérváry Lajos 5, N. N. 4, Egy nádorvárosi özvegy 4, özv. Járfás Györgyné 2, Nádorvárosi bibliaórák perselypénze 37'30, Schmikl Gizella 5, Spáth Gyuláné évkönyv-megváltás címén 50, Egy Budapestre szakadt hívő 2'50, Gyámintézet adománya 50, Husvétii offertórium 55'67, összesen 876'34 P.

Gyárvárosi imaház harmóniumára: özv. Tóth Józsefné 50, özv. Tóth Józsefné és Bálint Istvánné gyűjtése 192'94, Soós Mihályné —'50, Dr. Farkas Béláné 4, összesen: 247'44 P. A harmónium be is szereztetett. D. Kapi Béla püspök avatta fel s azóta Dr. Farkas Béláné, Horváth Jolán, Liesche Gréte, Szabó Józsefné és Túróczy Zoltánné kísérik rajta felváltva a hivek enekét.

Szeretetházra: Dorner Árpád Töltéstava 10, Nádorvárosi hívők 5, Egy özvegy: Püspök Antalné temetése alkalmával koszorú-megváltás címén 10, özv. Molnár Jánosné 5, Egy nádorvárosi özvegy 50, N. N. 100, Józsa Nővérek Boba 3'80, Győrv. és Megyei Tkp. 20, Győri Első Takarékpénztár 30, özv. Mayer Nándorné elhunyt alkalmából: Sipos Lászlóné Mayer Ilona, Dr. Mayer Árpád, Mayer Oszkár, Miklás Mihályné Mayer Aida 100, Egy nádorvárosi özvegy 100, Alexy Géza özv. Hubinszky Adolfné hagyatékából 50, Zongor Béla esp. 20, Dr. Vidonyi Sándor 10,

Kőszegi ev. Nőegylet 20, Egy nádorvárosi özvegy 50, Inotai Lajos Börcs 5, Egy apa fiának konfirmációja alkalmából 20, Mikolás Kálmán Szilsárkány évkönyv-megváltás címén 1, Egy tanítónő évkönyv-megváltás címén 10, Egy belvárosi hívő 10, Gay Károly évkönyv-megváltás címén 50, Valaki, aki gyermekkorában a győri egyház szeretetét élvezte 1000, Dr. Dukavits Vilmos 15, Varga Béla 10, Weiszmandl Henrik 10, Szollár Pál 5, Péter Imre és Adomány Julianna 5, Egyházmegyei gyámintézet 40, N. N. 100, Weller Dániel 5, Egy Budapestre szakadt győri hívő 2'50, Schöpf István 50, Bányai Gézáné Cegléd 1, Egyetemes gyámintézet 43'79, Rostetter János 1, Ujfalui hívő 3, Győri gyámintézet 200, Két nádorvárosi hitrokon 50, Dunánt. egyház ker. gyámintézet 50, Gusztáv Adolf Egyes. adománya 677'77, Kunoss Endre 10, Árva gyermekek ruházatára egy tanítónő 100, Szeretetházi árvagyermek husvétjára Póczy Jánosné 5, Mészáros Lajosné 1, N. N. 3, Dorn Lajosné 6, Rémy Józsefné édesanyja Weiszmandl Henrikné emlékére 10, Trogmayer Károly és neje 20, összesen 3103'86 P.

Természetben: Kiss Imre Külsővat 50 kgr. szemeskukorica. Varró L.-né 15 drb. tojás. Sós Mihályné 25 drb. tojás, 4 kgr. alma. Lengyel Katalin 28 kgr. méz, 2 dob. szaloncukor. Schöpf Károly 1 öltözet fiuruha, 3 méter férfiszövet. Kovács Pál 5 kgr. hal. Trogmayer Károlyné viselt ruha. Holcer Jánosné 40 drb. tojás, 10 kgr. liszt, 1 üveg lekvár, 1 pár tyuk. Stöhr Antalné 30 drb. tojás. Pintér Mihályné 102 drb. tojás. Stöger Vilmosné 40 drb. tojás. Haás Györgyné Börcs 10 drb. tojás, 3 kgr. liszt. Káldi Lajosné Börcs 10 drb. tojás. Gyarmathy Kálmánné 130 drb. tojás, 2 zs. burgonya, 1 zs. répa. Dr. Farkas Béláné 2 drb. mákoskalács. D. Kapi Béláné 1 kanna kakaó, fehér kalács. Baán Dénes Bezi 1 pár csirke, 25 drb. tojás, 1 kgr. vaj, 1 liter tejfel. Nagy János Farád 20 drb. tojás. Macher Pál 50 drb. tojás, 150 kgr. tök, nagyobb mennyiségű paradicsom és egyéb főzelékféle. Mészáros István Öttevény 10 ltr. tej. Öttevényi gyülekezet 16 kgr. hagyma, 1 kgr. mák, 2 kg. bab. özv. Szalay Sándorné 25 drb. tojás, nagyobb mennyiségű főzelékféle, 40 kgr. paradicsom. Ribár Mihályné Öttevény 4 zsák burgonya, zöldség. Inotai Lajos Börcs 1 tömött kacska. Mayer Oszkár Böny 3 zs. burgonya. Ujfalui gyülekezet szeretetadománya 5 q. káposzta, 40 kgr. zöldség, 15 kgr. bab, 1 üveg lekvár, 1 kgr. kockacukor, 525 kgr. burgonya, 38 kgr. kerékrépa, 5 kgr. mák. Felpéczi szeretetadomány 150 kgr. káposzta, 60 drb. tojás, 2 kgr. szőlő, 20 zs. burgonya, 1 zs. bab,

30 kgr. liszt, zöldség, gyümölcs. Bozsóky Lajosné Szabadhegy 1 pár tyuk, 15 drb. tojás. Bácsai szeretetadomány 2 pár tyuk, 38 drb. tojás, 80 kgr. burgonya, 1 üveg lekvár, 10 drb. zsemlye, 16 kgr. liszt, ruhaféle. Vörös Imre 1 zs. burgonya. Kövecses János 100 kgr. tök, 10 drb. tojás, 2 kgr. bab. Richter Testvérek 5 kgr. zsír, 3 kgr. szappan. Puxbaum Jenő 8 mtr. flanell. Ménfői szeretetadomány 795 kgr. burgonya, 12 drb. tojás, 30 fej káposzta, 5 kgr. bab. özv. Horváth Sándorné viselt ruha. Tárnokréti szeretetadomány 100 drb. tojás, 28 kgr. bab, 23 kgr. liszt, 2 kgr. mák, 2 kgr. lencse, 2 kgr. zsír. Macher Sándor 1 zs. burgonya, 1 pár tyuk, tök. Schmikli Testvérek 10 kgr. zsírszalonna. Rác Sándor 5 kgr. méz. Wildhofer Pál viselt ruha. N. N. 3 kgr. kockacukor. Ritter Frigyesné 2 kg. kockacukor Győrvárosi Szoc. Pol. Ügyosztály 22 pár cipő. Holcer Jánosné 10 kgr liszt, Sály Samuné 10 kgr. liszt. Macher Elek 2 pár tyuk, 15 drb. tojás, 1 zs. burgonya. Éger Károly 2 zs. burgonya 1 pár tyuk. Mészáros József Öttevény 1 sonka. Grünwald Istvánné dió, liszt. Macher Pál 57 kgr. répa, 8 kgr. bab. özv. Farkas Szabó Gyuláné 1 pár tyuk, liszt. Bárány Jánosné Bácsa 1 pár tyuk. Póczy Jánosné 20 liter tej, 130 drb. tojás, 6 kgr. ugorka. Póczy Sándor 5 sertés husának a füstölése. Schmikli Gizella, özv. Szoboszlai Lászlóné árváknak ruhavarrás.

Szeretetház karácsonyára : Vallásos estély offertórium 78'57, Egy nádorvárosi özvegy 50, Egy nyugdíjas 100, özv. Tóth Józsefné 20, N. N. 3, Bácsai hívek 3'50, Jakus Jánosné 5, Molnár Lajos 2, Weiszmandl Henrik 10, Tiszovszky Dániel 5, Kovács Gézané 5, Kiss Lajosné 2, Baross Péter 20, Nádorvárosi hívő 5, Leányegyesület és cserkészlányok 15, Pálmay Lajos 5, Stöger Vilmosné 10, N. N. 2, Tárnokréti hívek gyűjtése 12'65, Holcer Jánosné 5, Nagy Jenő 3, Karácsonyi vásár 251'07, Jausz Lajos 20, Dr. Vidonyi Sándor 15, Dr. Farkas Béláné 5, Édler József Lábod 10, Sántha Ilona 3'50, Nádorvárosi hívő 5, Németh István ig. tanító Porrog 4'10, özv. Rieder Dezsőné Székesfehérvár 3'50, Ménfői gyűjtés 4'50, Körmendi Nőegylet 20, Celldömölki Nőegylet 5, N. N. 2, Gyurecskó Jánosné Nyiregyháza 3, Alexy Béla New-York 5'74, Weisz Sándorné Öttevény 5, Erdélyi Sándor Öttevény 2, M. I. Budapest 5, Groó Gyula 20, összesen : 751'13 P.

Diakonissza alapra : Dorner Samu 10, Szalay Béláné Csigi 10, Raáb család 7, Egyetemes egyház 100, Kiss Vilma Sopron 25, N. N. 10, Győregyházmezei papnék 8, Soproni diako-

nísszák 10, Reif Testv. 15, Jäger Mihály Sopron 20, Rémy Józsefné édesanyja emlékére 10, Johannita rend 50, Finn vendégek adománya 10, N. N. 40, Öt diakonissza adománya 50, Rémy Józsefné 10, özv. Spáth Gyuláné 40, Tiszovszky Dániel 10, Diakonisszák által tartott vallásos est offert. 30, Gyenge I. 5, Finn vallásos est offert. 17'75, összesen: 487'75 P.

Szegényeknek: Szabó Antal 5, Ujvárosi hívő 4, N. N. Höfelné emlékére virágmegváltás címén 5, Nádorvárosi hívő 10, Belvárosi hívő 5, Nádorvárosi hívő 20, Ujvárosi hívő 2, Több névtelen 46'46. Bácsi Sándor eljegyzési kártya megváltása címén 10, Kovács Károly 2, özv. Mayer Nándorné elhunytá alkalmából: Sipos Lászlóné Mayer Ilona, Dr. Mayer Árpád, Mayer Oszkár, Miklós Mihályné Mayer Aida 50, Egy diakonissza 3, Sárvány József és neje 25, Gunyhó György 1, Gyarmathy László Győrujfalu 5, 4 leány tüpénze 48, Belvárosi hívő 10, Jausz Lajos 121'74, Rémy Józsefné 5, Egy magát megnevezni nem akaró, akinek Isten egy nagy kérését hallgatta meg, hálából 20, Jakus Bálint Győrujfalu 5, Gede Jenő 3, Polgár Sándor —'30, Egy belvárosi hívő 2, Belvárosi hívő 1, Két nőtestvér 5, id. Éger Károly 5, Nádorvárosi hívő 5, Sipos Györgyné elhalt Géza fia emlékére 5, Fischer Teréz 5, Schmikli Gizella gyűjtése 5'50, Egyházi hozzájár. 400, Isó kamat 18, Szegény pers. 83'90, Pénteki pers. 26'69, összesen: 968'59 P.

Belmisszióra befizetett tagdíjak: Jausz Lajos, D. Kapi Béláné 60-60 P, özv. Tóth Józsefné, Lothringer Béláné 50-50 P, özv. hegyeshalmi Fischer Kálmánné, Rémy Józsefné 36-36 P, Salamon Juliska 26 P, özv. Démy-Gerő Mihályné, vitéz Kesserű Istvánné, Miklós Mihályné 25-25 P, Bálint Istvánné, Demetrovics Mária, Dr. Dukavits Vilmos, hegyeshalmi Fischer Stefánia, Höfer Vilmos, Karsay Jolán, Szőke Miklósné 24-24 P, Ágoston Barna, özv. hegyeshalmi dr. Fischer Gyuláné, Rábl Rezsőné, özv. Spáth Gyuláné, Stinner Imréné 20-20 P, Skultéty Miklósné 18 P, Dr. Vidonyi Sándor 16 P, Chalupka Károlyné 15 P, Alexy Gézané, Berger Kornélia, Dr. Bászál Ernőné, Bors Mihályné, Csermák Gusztávné, Dr. Farkas Béláné, Dr. Fischer Béláné, Fodor Kálmánné, Horváth Miklós, Helényi Gyuláné, Holczer Jánosné, Laucsek Dávidné, Liesche Károlyné, László Miklósné, Morich Károlyné, Puxbaum Jenőné, Röck Gusztávné, Szabó Józsefné, Túróczy Zoltánné 12-12 P, Bankó Dánielné, Csányi Jánosné, Dr. Dorner Emil, Herkovics Péterné, Horváth Jolán, Karsay Gyuláné, Dr. Lum-

nitzer Béláné, Dr. László Ferenc, Mayer Oszkár, Mikó nővérek,
 Dr. Petőcz Károly, özv. Sipos Lászlóné, Simon Livia, Vidonyi
 Zoltán, Schöpf Károly 10-10 P, Dr. Horváth Istvánné 9 P, Dr.
 Horváth István, Makray Zoltánné, Vörös Istvánné 8-8 P, Erdős
 Sándorné, Dr. Horváth István, özv. Latesz Józsefné, Stöger Vil-
 mosné 7-7 P, Angerer Emma, Bernáth Györgyné, özv. Báthory
 Jánosné, Bulkay Lajos, Dr. Csemez Béla, Demetrovics Szilárdné,
 Donner Samuné, özv. Fischer Kálmánné, Fadgyas nővérek, Freis-
 linger nővérek, Hauser Györgyné, Jankovics Irén, Klausner József-
 né, Mészáros Pálné, Mészáros Gézáné, Póczy Jenőné, Pernitz
 Lajosné, özv. Ritter Frigyesné, Ritter Elza, özv. Ruppenthal
 Lajosné, Richter Viola, Dr. Szentiványi Géza, Tompos Béláné,
 Toperczer Árpád, Dr. Tompa Margit, Vörös Boldizsár, Varga
 Béláné, Wolfsbauer Jenőné, ifj. Spáth Gyuláné, Schmikli Gizella,
 Sztrokay Sándor 6-6 P, Amtmann Istvánné, Bruder Gézáné, Bugár
 Lajosné, Fuchs Rezső, Goldsand Jaquesné, Haás Gézáné, Dr.
 Haftl Dezső, Járfás Zsuzsánna, Fischer Pálné, Kuttlik Miklósné,
 Kundráth Károly, Németh Mártonné, Dr. Rácz Sándor, Schön-
 felder Max, Schwarz Adolfné, Schöpf Istvánné, Schmikli Lajos,
 Sáros Jenőné, Dr. Veöreös Imréné 5-5 P, Bors Lajosné, Dorn Lajosné,
 Erdélyi Gyuláné, Farkas Pálné, Holczhammer Istvánné, Dr. Huszthy
 Mihályné, Jack Edéné, Kispisti Jánosné, Klujber Mihályné,
 Lischovszky Andrásné, Rosé Rezsőné, Réthy Jenőné 4-4 P, Ba-
 bos Júlia, Bárdics Sándorné, Bauer Lenke, Döbrösy Károlyné,
 Hütter Gézáné, Kovács Dénesné, Kropmacher Józsefné, Kicska
 Sándor, özv. Lacsnyi Dezsőné, Lamos Aladárné, Macher Béláné,
 Niederland Vilmosné, Paveszka Ferencné, Ritter Jánosné, Sós
 Mihályné, vitéz Szabó Lajos, özv. Ungár Józsefné, Weller Dániel,
 Schmickl Jánosné 3-3 P, Biczó Jolán, Böröczky Antalné, Kalmár
 Lajosné, Pethes Józsefné 2'50-2'50 P, Ágoston Eszter, özv. Ágh
 Sándorné, Blósz Istvánné, vitéz Bolla Istvánné, özv. Bolla Gyuláné
 Buti Lajosné, Bodor Sándorné, Bogdán Vilmosné, Bászél Aurél,
 özv. Buchlerné Csizmadia Zsuzsánna, Divéky Nóra, Dönhöfer
 Gizella, Drescher Károlyné, Ér Gyuláné, Farkas Istvánné, Fejes
 Lászlóné, özv. Farkas Jánosné, Foltin Pálné, Farkas Antalné,
 Farkas-Szabó Jenőné, Farkas-Szabó Gyuláné, Förhécz Józsefné,
 Dr. Ferenczi Gáborné, Farkas Jenőné, Futó Kálmánné, Gritsch
 János, Greiner Adolfné, Grün Gyuláné, Gosztola József, Horváth
 Györgyné, Horváth György, Ihász Gyuláné, Jánossy Mihályné,
 Jankó Mihályné, Jakus Irén, Jakus Sándorné, Kövecses Jánosné,

Kapi Jolán, Kovács Gézané, Klauser Jenőné, Kőváry Dezsőné, Komondy Miklósné, Kató Alajosné, Káldy Gyuláné, Kovács Pál, László Ferencné, Limpár Györgyné, Lakatos Józsefné, Merbert Józsefné, Marttens Györgyné, Nits Lajosné, Németh Jenő, Nagy Sándor, Oberländer Sándor, Póczy Samuné, Póczy Istvánné, Póczy Lujza, Pereghy Ilona, Pruska Istvánné, özv. ifj. Póder Györgyné, Rapkay Kálmánné, Reinthaller Ernő, Stóhr Antalné, Szakács Endréné, Szabó Jánosné, Schédl Miklósné, Dr. Steltzer Mátyásné, Szijj Jolán, vitéz Tóth Imréné, Trogmayer Károlyné, Tóth Lajosné, Tiszovszky Dániel, dr. Velsz Aladár, Wildhofer Pálné 2-2 P, Nagy Imréné, Réthy Józsefné 1'50-1'50 P. Albrecht Ignáczné, Agg Miklós, Burchner Györgyné, Bachner Józsefné, Csendes Mártonné, özv. Diénes Istvánné, Éger Imréné, Fischer Erzszi, Fink Irén, Horváth József, Ittész Mihályné, Laucsek Rezső, Lakatos Gyuláné, Lukonics Pálné, Matusz Ferencné, Marschalkó Gyula, Németh János, Pós Károlyné, Sári Samuné 1-1 P, özv. Haffner Ernőné, Höfer Lujza, Krausz Magda, Kern Ferencné, Káldy Barnáné, Mühlhausz Istvánné, Schlott Vilmosné, Szirányi Miklós 50-50 f. összesen 1721 pengő.

Külön pénzadományok : Mayer család, Dr. Haftl Dezső 50-50 P, Horváth Sándor ev. tanító 20 P, Tekus Oszkárné, Vidonyi Blanka emlékére egy barátnője, Fischer család 10-10 P, Ritter Kálmánné, Kaszás család 5-5 P, Horváth Jánosné 3 P, özv. Lateszné 2 P, Kató Alajosné, Kiss Lajosné Győrujfalu 1-1 P, összesen 167 P.

Szegény iskolásgyermek ebédakciójára adakoztak 1931-ben : Stinner Imréné, Richter Viola, Skultéty Miklósné, Jausz Lajos, Szőke Miklósné, 3 névtelen orvos 60-60 P, özv. Démy-Gerő Mihályné 50 P, Demetrovics Mária, Ifj. Egyes. Fiuosztálya, Lothringer Béláné 40-40 P, Dr. Huszthy Mihályné 30'50 P, Lukácsy Dezső 22'50 P, László István, Takó István, Ittész Mihály, Bácsi Sándor 20-20 P, Szijj Jolán, Szollár Irén, Lengyel Kata, özv. Fischer Kálmánné, dr. Tompa Margit, Popovic Aurélné, Dr. Vidonyi Sándor, László Miklósné 10-10 P. Horváth Sándor, Fischer Pál, Paár Istvánné, Puxbaum Jenőné, Kocsis (Kiczko) Jenőné, Ifj. Egyesület Leányosztálya 5-5 P, Kuszák István, Zacher Lajos, Cserkészapródok 2'50-2'50 P, összesen 780'50 pengő, karácsonyi gyűjtés 1893'64 pengő. A Belmisszióra érkezett adományok összege 4562'14 pengő.

Természetben adtak ebédet: D. Kapi Béláné, dr. Farkas Béláné, Dr. Horváth Istvánné, Dr. Smikli Gyuláné, Alexy Gé-

záné, Varga Béláné, Péter István, Rémy Józsefné, Makray Zoltán, Liesche Károlyné, vitéz Réthy József, Chalupka Károlyné, Morich Károlyné, Kuttlik Miklósné, Rábl Rezsóné, Fodor Kálmánné, özv. hegyeshalmi dr. Fischer Gyuláné, Macher Pálné, Bors Mihályné, Ágh Sándorné, Weltler Jánosné, Haás Gézáné, Kozma Kálmánné, Szalay Sándorné, özv. Szalay Sándorné, özv. Spáth Gyuláné, ifj. Spáth Gyuláné, Nagy Jenőné, Forgó Sándorné, Kató Alajosné, Jankó Mihályné, Jankó Ignáczné, Paveszka Ferencné, Farkas Istvánné, Dr. Steltzer Mátyásné, Dr. Csemez Béla, özv. Laucsek Dávidné, Dr. Bászél Ernőné, Szabó Józsefné, Kováts Dénesné, Puxbaum Jenőné, Csernák Gusztávné, Túróczy Zoltánné, Kis Pisti Jánosné, Tóth Sándorné, Macher Elekné, Póczy Sándorné, Klauzer Józsefné, Röck Gusztávné, Miklás Mihályné, Welthern Móric, Tekus Oszkárné, Höfer Vilmos, Vidonyi Zoltán, Wolfsbauer Jenőné, Wildhofer Pálné, Csukli Jenőné, Kern Lajosné, Donner Samuné, Galló Istvánné, Édler Lajos, Velsz Ödön, Leukert Emil, Macher Béláné, Macher Andrásné, Dr. Szentiványi Géza, Stringovits Béláné, Diarszkyné, Kiss Istvánné, Ittész Mihályné, Rácz Sándorné, Kövári Dezsőné, Dr. Veöreös Imre, Holczhammer Istvánné, Schmikli Testvérek, Ritter Frigyesné és Nagy Jenőné.

Szülőasszonyok segélyezésére 10 vándorkosara van a Belmissziói Egyesületnek. Ezeket a következők adományozták: 2 drb. a PANSz, 1 drb. D. Kapi Béláné, 1 drb. Rábl Rezsőné, 1 drb. Ifj. Egyes. Leányosztálya, 1 drb. Turóczy Zoltánné és Dr. Farkas Béláné, 1 drb. ifj. Spáth Gyuláné, 1 drb. Szőke Miklósné és 2 drb.-ot az egyesület szerelt fel.

Ezenkívül sok használt ruhaneműt és cipőt kaptunk tagjainktól.

Fogházmunkára: Demetrovits Mária 2, Egyetemes egyház 50, Offertorium 22'64, összesen 74'64 P.

Tanulók segélyezésére: Jutalmazásra: Dr. Velsz Aladár 10, Csellagh Gyula 3. Ifjúsági Egyesület 20, Tankönyvekre: Weisz Sándor Öttevénny 2, László István 10, Dr. Höfer Vilmos 5, Schöpf István 2, N. N. 2, Miklás Mihály 5, Rémy Józsefné 5, N. N. 2, Nádorvárosi hívő 2, Schmikli Gizella 1, Nádorvárosi hívő 4, Liesche Károly 13 pengő értékű könyvet. Gosztola József 2, Tóth Géza 1, N. N. 1, Győri I. Tkp. 30, Győrv. és Megyei Tkp. 25, Szegény gyermekek tizórai tejére László István 25 P. Dr. Höfer Vilmos egyhk. felügyelő 5 drb. jutalomkönyvet, Gosztola József 10 drb. jutalomkönyvet, Jausz Lajos II. felügyelő az iskolai könyvtárnak 7 drb. könyvet. A

Belmisziói egyesület a fornaünnepély alkalmával 340 palack tej és 340 db. süteményt ajándékozott. Matthies Elfride Wien, özv. Matthies Gusztávné született Veöreös Ilona nevére 200 P-ös alapítványt tett. A pénzbeli adományok összege: 357 P.

Cserkészmunkára: Febr. 15-i ünnepély bevétele 89'20, Bándy Ferenc 5, N. N. 5, Április 26-i avatás offertórium 16'45, M. Á.-né adom. 5, Városi segély 223'70, Ifjúsági Egyesület táborra 50, A volt „Sólyom” örs 11'22, A volt „Sirály” örs 19'39, A volt „Zerge” örs 7'89, Bándy Ferenc az Ichtyis munkára 2, N. N. az Ichtyis munkára — '44, Az Ichtyis cserkészek ünnepsége: 15'60, XII. 26. rajzászlóavatás 19'47, összesen: 470'36 P.

A Győri Evang. Diákszövetségnek: (1930-31. tanévben) Luther ünnepség offert. 44, Karácsonyi szeretetvendégségen a fiúdiákok 9'40, Nagy József 10, özv. Fischer Kálmánné 1, Egyházközség a pályadijakra 50, Gyűjtőiven 47'80, összesen: 162'20 P.

Az Evang. Ifj. Egyesületnek: Tiszovszky Dániel 2, Drescher Gyula 2, összesen 4 pengő.

Természetben: 64 oltárgyertya, 116 csillárgyertya, Id. Molnár István az oltár hátulsó részét, a sekrestye ajtót és ablakot ingyen kifestette, Gyarmathy Kálmán, Haás Géza, Macher Károly, Macher János és Macher Sándor pedig a templomudvarról hordták ki a havat.

Bácsai fiókegyháznak: Győri ev. gyámintézet 50 pengő.

Öttevényi fiókegyháznak: Gyuros Antalné férje halálának évfordulója alkalmából Börcsről 5. Győri ev. gyámint. 31'20. Stinner Sándor 2, Mészáros József 5, Sándor Zsófia New York 57'10, többen 7'50. Összesen 107'80 pengő. Természetben 20 szál gyertya az oltárra.

Gyámintézetre: Egy újvárosi édesanyja halála 15 éves fordulójára emlékére 5, Nádorvárosi özvegy 10, Egy apa fia konfirmációja alkalmából 10, Gyűjtés 930'91. Összesen 955'94 P.

Theol. otthonra: Weiszmandl Henrik 5, Győri offertórium 25'32. győri gyűjtés 309'68, győrujfalui offertórium 8, gyűjtés 37, Stöhr Antalné 3, Kiss Pisti Jánosné 1, Rémy Józsefné 10, Belmiszió 101'53. Összesen 500'53 pengő.

Ev. sajtóra: Prot. Sajtó off. 45'48, Sajtóvasárnapi off. 46'55, Aranyhidra 139, Harangszóra 171'68, Vakok bibliájára Rémy Józsefné 90, nádorvárosi özvegy 5. Összesen 497'71 pengő.

Idegen gyülekezeteknek és intézményeknek: Ifjúsági Egyes. Szövetségének 5, Óbudai-Csillaghegyi ref. templomra 10,

Szolnoki templomra 10, Országos síketnéma int. 4, Nyomorék gyermekeknek 10, Orsz. Gyerm. Védő Liga 4, Vakokat gyámolító egyes. 4, Prot. Orsz. Árva egyletnek 20, Ker. szoc. bány. és kohó munk. otthonára Felsőgalla 5, Győri Napközi Otthon 8, Ev világalliance céljaira: Egyetemes imahét perselye 35'60, Ujfalui imahétperselye 4'30, Gallneukircheni diak. intézetnek 30 P Összesen 149'90 pengő.

Külmisszióra: Bálint Istvánné 14, özv. Csányi Jánosné 1, Salamon Juliska 1, Klauzerné 40, Weiszmandl Henrik 10, Győri offertórium 81'92, Ujfalui offertórium 6'88, Börcsi offertórium 1'50, Névtelen 2, Németh Vilma 1, Vallásos estély offertóriuma a lipcsei misszió javára 30, N. N. 2, Egy újvárosi hívő édesanyja halálának 15 éves évfordulója alkalmából 5, Miklás Mihály 5, Mánusz szigeti misszió javára gyárvárosi vasárnapi iskolások 1'64, Szabó Antal 2, Kiss Lajosné Ujfalú 1, özv. Giffing Edéné Bpest. 2, Ritter Kálmán 5, Rémy Józsefné 5'10 Lelkészi hivatal perselye 4'87, Szeretetház perselye 16'13, Névtelen özvegy asszony 5, Macher Kálmánné 13'06, Nádorvárosi persely 5'15, Németh István 12'50, Pintér Mihályné 8'40, Gyárvárosi missziói persely 1'20, Póczy Lujza 2'60, Klauzer Józsefné 10, Lipcsei misszióknak offert. 9'60, Póczy Etél 2'50, Tóth Józsefné 3, Dr. Farkas Béláné 3'20 P. Összesen 275'65 pengő.

Egyéb offertóriumok: Bibliatársulatnak 54'65, Egyetemes nyugdíj int, 58'45, Sántha Károly off. 41'34, Josephinum alap 40'59, Gusztáv Adolf egyes. 21'75, Dunántúli Luther Szöv. 21'62. Összesen 238'40 P.

A befolyt pénzbeli adományok végösszege: 16028'64 P.

Segélyezést adtunk egyházaknak: Óbuda-csillaghegyi ref. 10, Szolnok 10 P összesen 20 pengő.

Egyházi intézményeknek: Gyámintézet 955'94, Theol. Otthon 500'53, Prot. Országos Árva Egyesület 20, Győri Ev. Diákszövetség 162'20, Ev. Ifjúsági Egyesület 104, Ifj. Egyesületek szövetségének 5, Cserkészmunka 470'36, Ev. sajtó 452'23, Prot. sajtószöv. 45'48, Külmisszió 275'60, Egyet. egyházi nyugdíjintézet 58'45, Brit és külf. bibliatársulat 54'65, Fogházmisszió 74'64, Luther Szövetség 21.62, Ev. Világalliance 39'90, Sántha Károly siremlék 41'34, Gallneukircheni diakonisszaint. 30, Josephinum alapnak 40'59, Gusztáv Adolf Egyesületnek 21'75. összesen 3374'25. P.

Szociális munkára: Szeretetház 3103'86, Szeretetház kártyájára 751'13, Szegényeknek Belmisszió 4836'23, Házi szegénypénztár 1107'33, Szegény tanulóknak 124+385'92 gyülekezeti hozzájárulás = 509'92, iratterjesztés ajándéka 32'90, Orsz. siketnéma otthonnak 4, Nyomorék gyermekek orsz. otthonának 10, Orsz. gyermekvédőligának 4, Vakokat gyámolító orsz. egyesületnek 4, Ker. szoc. bányá és kohómunkások felsőgallai otthonának 5, Győri napközi otthonnak 8, özv. Lóránt Józsefnének 30, Polgár Sándornak 15, Jánossy Mihálynak menzasegély 50. Összesen 10471'37 pengő.

Ösztöndíjak: Weltler Rezső, Chalupka Antal, Tóth János teológusoknak 50-50, Csizmadia Klára, Horváth Jolán, Andorka Sándor, Lázár Pál, Szimonidesz Mihály, Schneider István, Dózsa Ilona, Psáden Gusztáv, Hütter Erzsébet, Bernáth Sarolta, Gállits Ilona, Gálfy Teréz, Zeitler Margit, Tömböly Zsófia középisk. tanulóknak 20-20, Tompa Sándornak 8, Gosztola József alapítványból Kánai Jenőnek 8, dr. Tiszovszky Gyula-alapítványból Hütter Vilmosnak és Varga Erzsébetnek 8-8, Kemény Mihály alapítványból Hebenstreit Karolin konfirmandusnak 5'60, Iskolás gyermekek jutalomkönyveire 33 P, összesen 500'60 pengő.

A kiadott pénzbeli adományok végösszege 14366'25 P.

Vagyon

1931. évi vagyon-

	Egyenként		Összesen	
	Pengő	f	Pengő	f
I. Az egyházközség háztartásának vagyona.				
A) Ingatlanok.				
I. Épületek és belsőségek:				
1. Győrött - - - - -	574651	01		
2. Rábacsécsényben a) Fudipusztán - - - - -	101379	04		
b) faluban - - - - -	1115	70	677145	75
II. Földbirtokok:				
1. Győri földek - - - - -	14194	—		
2. Fudipusztai földek - - - - -	353980	11	368174	11
I.—II. összesen			1045319	86
Szeretetház céljait szolgáló ingatlanok:				
1. Épületek Győrött (Falb K. és Stefkovics S.) - -	13830	—	13830	—
2. Földek a) Győrött - - - - -	28675	—		
b) Tárnokrétin - - - - -	3294	—		
c) Börcsön - - - - -	2532	—	34501	—
Összesen			48331	—
Összes ingatlan			1093650	86
B) Ingóságok.				
1. Felszerelések - - - - -	44415	95		
2. Kézpénzmaradvány - - - - -	40	73		
3. Hátralékos követelések - - - - -	8470	25	52926	93
A) B) Háztartás összes vagyona			1146577	79
II. Az alapok és egyházközség tőkéjének vagyona.				
1. Jelzálog- és egyéb kölcsönökben - - - - -	16770	—		
2. Értékpapírokban - - - - -	6393	42		
3. Takarékpénztári vink. betétekben - - - - -	8806	28		
Összesen			31969	70
I.—II. Háztartás és alapok összes vagyona			1178547	49
Külön kezelésben van:				
III. Alapítványi vagyon - - - - -	6781	98		
IV. Szeretetház ingó vagyona - - - - -	30610	31		
III. és IV. összesen			37392	29
I., II., III., IV., vagyon összesen			1215939	78

Győr, 1931.

Horváth Miklós s. k. pénztáros

Laucsek Rezső s. k. számv. biz. elnök.

Az 1932. évi február hó 28-án tartott egyház-

mérleg.

Teher

	Egyenként		Összesen	
	Pengő	f	Pengő	f
1. Pesti Magyar Keresk. Banktól felvett váltókölcsön	16000	—		
2. Nádorvárosi templomalapból vett kölcsön - -	5900	—		
3. Nádorvárosi lelkészlaképitési alapból vett kölcsön	2500	—		
4. Pesti Magyar Keresk. Banktól váltókölcsön - -	71000	—		
5. Akarat templomtorony-alapból kölcsön - - -	2500	—		
Összes teher			97900	—
Alapítványi vagyon - - - - -	6781	98		
Szeretetház ingó vagyona - - - - -	30610	31	37392	29
Vagyon mint egyenleg - - - - -			1080647	49
Összesen			1215939	78

december 31-én.

Dorn Vilmos s. k. ellenőr
Dr. Velsz Aladár s. k. p. ü. biz. elnök.

községi közgyűlés elfogadta és jóváhagyta.

1931. évi zárószámadás.

1. Az egyházközség háztartásánál a lerovás zárlati eredménye szerint, amelyben az átmenő kezelés is benne van,

a bevétel . . . . . 152.672'63 P

a kiadás . . . . . 152.631'90 P

pénztári maradvány . . . . . 40'73 P

2. Az alapok vagyona a zárlat szerint

jelzálog- és egyéb kölcsönökben,

értékpapírokban, takpt.

vink. betétekben, takpt. jót-

álló kötelező nyilatkozatban 31.969'70 P

3. Az alapítványok vagyona a zárlat szerint

jelzálogkölcsönökben, érték-

papírokban, takp. vink. be-

tétekben . . . . . 6.781'98 P

4. A szeretetháznál a zárlat szerinti készpénz forgalom

a bevétel . . . . . 54.848'48 P

a kiadás . . . . . 54.791'33 P

pénztármaradvány . . . . . 57'15 P

jelz. kölcsönökben, értékpapí-

papírokban, takp. vink. be-

tétekben . . . . . 19.271'04 P

kintlevő követelés . . . . . 638'16 P

összesen 19.966'35 P

Felszerelések értéke . . . . . 10.643'96 P

Tiszta vagyon összesen 30.610'31 P

Az egyházközség 1931. évi pénzügyi gazdálkodása.

Előző évkönyvekben az egyházközség pénzügyi gazdálkodásáról közzétett ismertetésben évről-évre nagyobb nyomatékkal hangoztattam az egyre nehezedő súlyos gazdasági viszonyokat és állandóan annak a nézetemnek adtam kifejezést, hogy az egyházközség pénzügyi gazdálkodásában a legnagyobb takarékossgát kell szem előtt tartani, a költségvetés összeállításánál nem a bevételeket kell szabni a kiadásokhoz, hanem a kiadásokat a bevételekhez, mert a súlyos gazdasági és pénzügyi viszonyok következetesen igazolják azt, hogy a költségvetések végrehajtásánál még azzal a mérsékelt bevétellel sem lehet számolni, amit a közgyűlés a költségvetés elbírálásánál előirányzott. Ha ezeknek az elgondolásoknak alapja volt a múltban, és ezeket a tények igazolták, úgy fájó érzéssel állapíthatjuk meg, hogy az 1931. év gazdálkodása eddigi várakozásainkat felülmuta és pedig szinte azt mondhatjuk, hogy károsan. Az 1931. évi költségvetés összeállításánál már előre vetette árnyékát a gazdasági helyzetnek a rosszabbodása, és kénytelenek voltunk a kiadásainkat a legszűkebb mértékre szorítani, csak a legszükségesebbekre irányoztunk elő hitelt, mert már akkor gondoltuk, hogy egyházközségi tagjainknak teherbíró képessége csökkent. Az 1931. évi katasztrófális rossz termés, a bankzárlat, majd az ennek következményeképpen jelentkező gazdasági pangás, tisztviselői illetményeknek csökkentése a legnagyobb mértékben éreztették hatásukat egyházközségünk pénzügyi gazdálkodásánál.

Nemcsak hogy az adóink nem folytak be és 1931. év végével az 1931. év elején volt adóhátralék a kétszeresére emelkedett, hanem még a rossz termés következtében az ingatlanaink sem hozták meg azt a jövedelmet, amelyre költségvetésünk összeállításánál számítottunk.

A fudi birtok évi bére gyanánt az 1931. évi költségvetésben 18.420 pengőt irányoztunk elő. Ezzel szemben ezen a címen 1931. évben a bevételünk 11.500 pengő volt. Kereken 7.000 pengővel kevesebb, mint amit reméltünk. Ennél a tételnél azután jelentkezett a szerintem káros gazdálkodásnak a következménye, amelynél az egyházközség legfőbb bevételi forrásának, az őseink nagylelkűségéből, egyházszeretetéből reánk maradt ingatlanok jövedelmét tekintettük és hittestvéreinket még a békebeli jobb

világban nem szoktattuk rá áldozatkésztségre és nagyobb teher elviselésére. Ha az isteni kegyelem meg fogja engedni érni nekünk azokat a jobb napokat, amikor gazdasági életünk virágzóbb lesz és nem kell a mindennapi kenyér rettenetes gondjával küzdeni, akkor majd rá kell térnünk arra, hogy az őseinktől reánk maradt örökséget hasznos befektetésekre fordítsuk és az évenként megjelentkező rendes kiadásokat azok viseljék, akik az egyháznak áldásaiban abban az időben részesülnek.

Az 1931. év folyamán a költségvetés minden tételénél a legnagyobb takarékossgát tartottuk szem előtt. S elmondhatjuk, hogy még azokat a kiadásokat sem eszközöltük, amelyeket normális gazdasági viszonyok mellett a rendes gazda gondosságával feltétlenül eszközölni kellett volna. A bevételek nagy mértékű csökkenése következtében hozzá kellett nyulnunk lelkészeink, tisztviselőink fizetésének csökkentéséhez is. Bár az állami, városi és egyéb tisztviselők illetmény-csökkentésére vonatkozó rendeletek nem terjedtek ki a lelkészi fizetések csökkentésére s így ezek alapján lelkészeink fizetését nem is csökkenthettük volna, a lelkészi fizetések költségvetési tételeinél mégis jelentkezett megtakarítás, mert mindnyájunk által igen nagybecsült és szeretett lelkészeink most is tanubizonyságát adták egyházunk iránti rajongó szeretetüknek akkor, amikor önként felajánlották azt, hogy őket megillető fizetésük azon részéről, amely az állami rendeletek szerint a köztisztviselők illetményéből csökkenthető volna, önként lemondanak. Mi az egyházközség súlyos pénzügyi helyzetében ideiglenesen, átmenetileg kénytelenek voltunk ezen önkéntes felajánlást elfogadni, bár tudjuk jól, hogy amit mi lelkészeinknek nyújthatunk, az csak az igen szerény keretek között mozgó létfenntartásra elégséges.

Jóllehet a legnagyobb takarékossgát tartottuk szem előtt, mégis kénytelenek voltunk az épület fenntartásánál felvett hitelt túllépni és a konvent épületben lévő egy tanítói lakásnak, egy hitoktatói lakásnak, továbbá a nagy bérházban lévő egy bérlakásnak az átalakítására, modernizálására kiadtunk kereken 5000 P-t. Természetesen ezt az 5000 pengőt a rendes bevételekből fedezni nem tudtuk, és kénytelenek voltunk 2500 pengőt az alapokból, és 2500 pengőt a kiutalt hadikölcsönsegélyből kölcsönvenni azzal a kötelezettséggel, hogy azt a kölcsönadó alapoknak visszafizetjük. A 2500 pengő hadikölcsönsegély visszafizetését már az 1932. évi költségvetésbe felvettük mint kiadást, az alapokból felvett

2500 pengő után pedig az alapoknak kamatot fizetünk és a tőkét 1933. évtől kezdve évi 500 pengős részletekben fogjuk visszafizetni.

Bármilyen súlyosak is a gazdasági és pénzügyi viszonyok, s bármilyen nehéz is az adófillérektől megválni, kétségbeesnünk mégsem szabad, mert ügyünk a jó Isten kezében van. Ha valaha, úgy most kell, hogy mindnyájunkat áthasson az a lélek, amely Pál apostolt áthatotta, amikor a korinthusbeliekhez írott második levelének 8. részét megírta, amikor a korinthusbelieket a jeruzsálemi szegény keresztyének számára való adakozásra hívta fel, példaképen állítva elébük a macedoniai gyülekezetet, amelynek a nyomoruság sok próbái közt is bőséges volt az öröme, és igen nagy szegénysége jószivüsege gazdagságává növekedett. Ezekben a súlyos időkben kell megismernünk a mi Urunk Jézus Krisztusnak jótéteményét, hogy gazdag lévén, szegénnyé lett érttünk, hogy mi az ő szegénysége által meggazdagodjunk.

dr. Velsz Aladár
a pénzügyi bizottság elnöke.

A vidék szolgálata.

Győrujfalu. Lélekszáma 215, adófizetője 137, iskolai növendéke 41. Kiss Lajos igazg.-tanító áll az élén, aki iskolai munkáján kívül hűséges lelki munkát is végez. Minden vasárnap délután és ádventől husvétig minden szombaton este könyörgést tart. Az anyaegyház lelkészei 19 istentiszteletet tartottak. Volt 8 vallásos estély, amelyeken Tóth János és Chalupka Antal teológusok, Túróczy Zoltán lelkész, Huber Etelka diakonisszafőnöknő tartott előadást. Volt két finn ünnepély is, amelyek közül az egyikken Heikinheimo Elza és Lauha Mirjam finn tanárnő és Zászkaliczky Pál ev. lelkész tartott előadást, a másikon pedig Viljanen Pál finn lelkész, Túróczy Zoltán és Weltler Rezső beszélt. Az iskola március 15-én rendezett ünnepélyt és Sántha-ünnepélyt tartott, a vasárnapi iskolások pünkösdi ünnepélyt, a Nőegylet karácsonyi ünnepélyt rendezett. Ez évben is megvolt minden héten a C. E. szövetség biblia-órája Kiss Lajosné és Pintér Mi-

hálné és a leányóra Klára diakonissanővér vezetésével. A „Harangszó“ 28 példányban jár.

A gyülekezet bevétele 2407'02, kiadása 2183'29, tiszta vagyona 18.337'72 P volt. Rendbe hozatta a gyülekezet iskolai berendezését 112 P értékben. Adakozott a Bethániára 2, győri diakonissza anyaháznak 15'16, Sántha-siremlékre 5'36, Theol. Otthonra 43'50, Gyámintézetre 15'13 pengőt és a szeretetházra 50 pengő értékű természetbeni adományt.

A gyülekezet vezetőségéből elhunyt Jakus Bálint, kinek tisztes helyére Németh Lajost választotta meg egyháztanácsosnak a gyülekezet bizalma.

A Nőegylet látta el ez évben is az iskolásgyermeket tan-könyvvel 40 P értékben és rendezett számukra karácsonyi ünnepséget. Látogatta a beteget és ételmezte a szegényeket. Évi bevétele 172'94 P volt, jótékony célra fordított 97 pengőt, vagyona 107'20 pengő.

Börcsi leányegyházunkban az 1931. évben 14 istentiszteletet tartottunk, amelyből egyet Weltler Rezső győri, egyet pedig Tóth János börcsi teológus tartott. Ünnepegyházi három volt. Az egyiket a győri diakonisszaanyaház rendezte, amelyen Huber Etelka főnöknő és Turóczy Zoltán tartott előadást. A másik kettőt az elemi iskola növendékei rendezték, Ezenkívül Buthy Ella diakonisszatanítónő tartott minden vasárnap délután könyörgést, adventben és böjttben pedig hetenkint kétszer reggeli könyörgést is.

Iskolánkba 16 mindennapi és két ismétlő iskolás növendék járt, akik a győri ev. elemi iskolában vizsgáztak le. Az elmúlt tanévben először látogatta meg iskolánkat Kovács Zsigmond egyházmegyei tanfelügyelő, aki az egyházmegyei gyűlésen igen meleg elismeréssel adózott törpeiskolánk munkájának.

Amilyen szép a gyülekezet lelki és tanítói munkája, ép oly keserves az anyagi helyzete. A buzaár zuhanása következtében a tőkét él fel a gyülekezet s ma már annak is vége felé jár. Bevétele 1.852'33, kiadása 1.637'10, készpénzmaradványa 215'23 pengő volt. Vagyona 25'343'51 P, 536'75 pengővel kevesebb, mint az előző évben. Gyámintézetre és egyéb jótékony célra 32'34 pengőt adott.

Ötvenévi 54 istentiszteletet és 2 vallásos estélyt tartottunk az 1931. évben. A vallásos esték közül az egyiket teológusok tartották. Ezen Tóth János teológus „Kivezető út a korviszonyok

zúrzavarából" címen tartott előadást. A másikat a győri diakonisszák rendezték. Ezen Huber Etelka főnöknő és Túróczy Zoltán tartott előadást. Az igehirdetésben Chalupka Antal és Weltler Rezső teológusok szolgáltak a lelkészi karon kívül. Felejthetetlen volt Viljanen Pál finn lelkész szolgálata is. Mindezen alkalmakkor a kántori teendőket Weisz Sándor állomásfőnök úr volt szíves végezni, melyet ezúton is hálásan köszönünk.

Egyéb egyházi cselekmények : kereszteltünk 1, konfirmáltunk 5 gyermeket, eskettünk 3 párt, urvacsorát vett 204 személy, temettünk 2 egyént. — A „Harangszó" 10 példányban jár.

Elemi iskolás növendékünk volt 33, ebből 2 gyermek győri iskolába jár minden nap vonaton, a többinek hitoktatója Szollár Irén tanítónő.

A fiókegyház bevétele 861'37 P, ebből persely 126'80, adomány 93'60, gyűjtés 55'83, gyámintézeti segély 31'10 pengő. Sándor Lászlóné szül. Polgár Zsófia ez év karácsonyára is küldött 10 dollárt szívet megindító hűséggel az öttevényi gyermekek megajándékozására. Kiadás volt 857'96; gyámintézeti gyűjtés 86'03, vagyon 12.411'69 pengő.

Bácsán biblia-óráinkat és hitoktatásunkat, valamint vasárnapi iskolánkat még mindig Fehérváry Imréné vendégszerető házában tartjuk. Az 1931. esztendőben 27 bibliaórát tartottunk. A vasárnapi iskolát Póczy Mária diakonissanővér végzi, amelyen kisebb és nagyobb gyermekek 20—30-an szoktak résztvenni. Tanköteleseink közül a legtöbben győri iskolánkba járnak be, a bácsai róm. kath. iskolába mindössze 7 növendékünk jár, akiknek hitoktatását Ittész Mihály végzi. Ugyanő végzi egy ref.el.iskolás hitoktatását is. Afiókegyház bevétele 237'49, kiadása ugyanannyi, vagyona 744'66 P. Gyámintézetre gyűjtött 9'50 P-t.

Győrszentiván gondozását ez évben is Bácsi Sándor hitoktató végezte. Négy tankötelesünk közül 2 győri iskolánkba jár be mindennap vonaton, a másik kettőnek hitoktatását Bácsi Sándor végzi ifj. Kövecses Mihályné házában. December 13-tól kezdve havonta egy istentiszteletet is tartunk ugyanott. A „Harangszó" 14 példányban jár a hiveknek.

A jövő szolgálata.

Olyan időket élünk, amikor egyik napról a másik napra tengetik az egyesek, az egyesületek, az egyházak, sőt maga a nemzet is az életét. — „Elég minden napnak a maga baja, a holnap majd gondoskodik a maga bajairól.“

És mégis úgy érezzük, hogy nekünk a holnapért is dolgoz-
nunk kell. Terveink megvalósulásának tempóját meglassíthatja a nyomorúság, de megvalósításuk elkötelezése elől nem ment fel minket.

Ebben az esztendőben a szeretetház kibővítését készítettük erőteljesen elő. Minél nagyobb a szociális nyomorúság, annál fontosabb az egyházi szeretetszolgálat és annál sürgetőbb Szeretetházunk kibővítése. — Hisszük, hogy mire e sorok hiveink kezébe kerülnek, talán már az első kapavágást is megtehetjük. A Gusztáv Adolf halálára szánt jubileumi alkotásunk tehát a jubileum évében legalább is tető alá kerül. — E mellett nem szabad elfelejtenünk és a gyülekezet nem is felejtkezik el azokról a feladatokról, amelyeket gyülekezetünk tekintélye és városunk szét-szóródottsága követel: a toronyépítésről és a nádorvárosi templom és paplak-építésről. Mindkettőt sürgeti egy-egy dátum is. A nádorvárosi építkezéshez a város által elvileg megszavazott telek beépítésének határideje 1933. december 19., a toronyépítésnek pedig a gyülekezet akarata által kitűzött határideje templomunk fennállásának 150 éves emlékünnepe 1935-ben. A nádorvárosi építkezés tőkéje 1931. dec. 31-ikén 14.174.79, a toronyépítésé 5818.26 pengő.

Iskolánk és gyülekezetünk életében újra meg újra fájdalom-
masan érezzük a hiányát egy nagy teremnek, melyet az iskolai építkezés második részében kell majd megvalósítani.

Vidéki terveink közül a bácsai imaház és az öttevényi iskola vágyaink és imádságaink tárgyai.

Mának élő nyomoruságos jelenben dolgozz és áldozz velünk együtt a győri gyülekezet szent holnapjéért.

A szolgálat mérlege.

Az 1931. esztendőben :

megkereszteltetett :

51 fiú, 46 leány = 97, 26-tal kevesebb, mint 1930-ban ;

megkonfirmáltatott :

38 fiú, 44 leány = 82, 23-mal több, mint 1930-ban ;

eskettetett :

16 tiszta ev., 45 vegyes = 61 pár, 4-gyel több, mint 1930-ban. A vegyes házások közül reformátussal vegyes 5, róm. kath.-sal vegyes 40. Ezek közül az összes gyermekek ev. válásban való neveltetésére egyezséget kötött : 22, eggyel kevesebb, mint 1930-ban.

Úrvacsorával élt :

3183 egyén, 115-tel kevesebb, mint 1930-ban ; ebből beteg, aki házi urvacsorában részesült : 151,

áttért hozzánk : 5 férfi és 7 nő, megpedig 11 a róm. kath., 1 a ref. vallásról = 12 egyén, 17-tel kevesebb, mint 1930-ban ;

meghalt :

53 fi és 58 nő = 111 egyén, 35-tel több mint 1930-ban, közülök 11 nem a győri egyházközség tagja volt ;

kitért tőlünk : 4 nő a róm. kath. vallásra, 8-cal kevesebb mint 1930-ban ;

megtagadta hitét, házasságkötése alkalmából más vallásra ígervén oda gyermekeit : 9 egyén, 2 nő, 7 férfi, 3-mal kevesebb mint 1930-ban.

A jó Isten áldásása legyen az újszülötteken, hogy növekedjenek testben és lélekben, Isten és ember előtt való kedvességben . . . , legyen a konfirmáltakkal, hogy egyházunk buzgó tagjai legyenek . . . , legyen a házasságot kötött felekkel, hogy megelégedés és békesség, szeretet és boldogság lakozzanak velük egy fedél alatt . . . , legyen az Úrvacsorával élőkkel, hogy éljenek többé nem ők, hanem éljen bennök Krisztus . . . , legyen a hozzánk áttérőkkel, hogy sohse érezzék magukat jövevénynek, hanem otthont lelhessenek nálunk . . . és az Úrnak békessége legyen az elhunyt lelkekkel és az őket gyászolókkal Amen.

Mit kell tudni a győri evangélikusoknak?

Mindenkinek :

Az egyházközség temploma, iskolái, szeretetháza és lelkészi hivatala Petőfi-tér 1—3. sz. alatt van.

A *lelkészi hivatalos órák* 8—1-ig és délután 3—5 óráig vannak.

A *pénztári hivatal* naponként 9—12 óráig van nyitva.

Gyermekeknek és szülőknek:

Gyermekeidet járasd az evangélikus iskolába. A boldogság alapja a vallás. Ha sziveden hordozod tehát a gyermeked boldogságát, küldd olyan iskolába, melynek fudamentuma a hitvallásos nevelés.

Küldd és vezesd gyermekeidet a gyermek-istentiszteletre. Minden kedden és pénteken 8 órakor van ilyen gyermek istentisztelet a templomban írásmagyarázattal a tanév kezdetétől adventig és husvétől a tanév végéig. Vasárnap délelőtt fél 9 órakor van a gyermek, illetőleg ifjúsági istentisztelet.

Minden vasárnap délelőtt 9—10 óráig vasárnapi iskolai van az elemi iskola tantermeiben. Ez a gyermekek biblia-órája.

Van a gyermekeknek külön cserkészapród csoportjuk is: a fiuknak „Szondy apródjai”, a leányoknak „Tündércék”.

Diákoknak :

Diák-istentisztelet van az egész tanéven át minden vasárnap fél 9 órakor.

Diák-bibliaórák hirdetés szerint.

Nem jó evangélikus diák az, aki nem tevékeny tagja a Diák-szövetségnek. Összejövetelek kéthetenként hirdetés szerint.

Nemdiák ifjúságnak.

Serdülő fiú: Lépj be a 459. sz. „Győry Vilmos” cserkész-csapatba. Így leszel emberebb-ember, magyarabb-magyar.

Serdülő leány: Járj el az Ifjusági Egyesület serdülő csoportjának vasárnap délutáni összejöveteleire. Kezdeté délután 3 órakor, helye az elemi iskola egyik tanterme.

Felnőtt ifjúság: Minden fiut, minden leányt vár a győri Evangélikus Ifjusági Egyesület. Leányoknak minden második kedden bibliaórá, minden második kedden pedig „komoly-óra“ vallásos, történelmi és irodalmi előadásokkal. Az összejövetelek helye az Ifj. Egyesület helyisége, Petőfi-tér 1., ideje mindig fél 7. A fiuk összejövetele szerdán este 8-kor van. A tagok naponként is összejönnek a délutáni órákban lapok olvasására és nemes szórakozásra.

Felnőtt leány: Lépj be a 85. sz. „Nádasdy Tamásné“ cserkészleánycsapatba. Jelentkezni lehet Szijj Jolán tanítónőnél.

Leventéknek: Minden leventét a törvény kötelez arra, hogy heti egy istentiszteleten résztvegyen a levente-oktatás tartama alatt. Külön leventeistentisztelet van az oktatási idő alatt minden vasárnap reggel háromnegyed 8 órakor, Szabadhegyen ref. ünnepétől husvétig minden második vasárnap reggel 8 órakor az iskolában. Mulasztását a leventehatóságnál igazolni köteles. Ne parancsszóra jöjj Isten házába, hanem önként, gyönyörüségből!

Felnőtteknek:

Központ: Istentisztelet van a templomban minden vasárnap és ünnepnapon délelőtt fél 10 órakor s délután 5 órakor. Bőjtben és adventben minden kedden, szerdán, csütörtökön, és pénteken este fél 7 órakor, bőjtben ezen kívül minden pénteken délután 3 órakor. A nagyhéten s a reformáció hetében minden este fél 7 órakor. Minden alkalommal van igehirdetés.

Úrvacsorával élni minden vasárnap az istentisztelet után lehet. Betegeknek bármikor kiszolgáltadjuk az Úrvacsorát.

Vallásos estélyek és más előadások tartását a hirdető táblán, a helyi lapokban és a szószékről is közzétesszük. Nagypénteken és húsvét 1. napján délelőtt két istentisztelet van fél 9 és fél 11 órakor. Mindkettő után úrvacsoraoasztás van.

Bibliaóra minden pénteken fél 7 órakor a templomban.

Minden hónap első szerdáján d. u. 5—6-ig belmissziói, minden hónap második hétfőjén d. u. 6—7-ig külmissziói előadás.

A templom reggel 7-től este 7-óráig nyitva van mindazok számára, kik áhítatuk számára a templomban keresnek csendet.

Nádorváros: Minden szombaton 7—8-ig bibliaóra. Jelenleg Wennesz Jenő-út 38. sz. alatt, Schmickl Gizella lakásán.

Gyárváros: Minden vasárnap este 7 órakor istentisztelet, minden kedden 7 órakor bibliaóra a Munkás-utca 7. sz. alatti imateremben.

Szabadhegyen: Bibliaóra a reformáció hetétől husvétig minden csütörtökön este 7—8, husvétől a reformáció hetéig minden vasárnap délután 3—4 óráig az evang. elemi iskolában.

Öttevény: Minden vasárnap délután fél 3-tól fél 4-ig istentisztelet a templomban.

Bácsa: Minden vasárnap este 7—8-ig bibliaóra Fehérváry Imre lakásán.

Győrújfalu: Minden vasárnap délután 2 órakor könyörgés, minden hónap 3. vasárnapján istentisztelet az iskolában. Minden vasárnap d. u. bibliaóra a hajadonoknak. Adventtől husvétig minden szombaton este könyörgés.

Börcs: Minden vasárnap délután könyörgés. Istentisztelet minden hó 2. vasárnapján.

Betegeknek:

Diakonisszáink betegápolást teljesítenek, szegényeket gondoznak. Ez ügyben Huber Etelka főnöknőhöz vagy Túróczy Zoltán szeretetházi igazgatóhoz kell fordulni.

Élj az Úr szent vacsorájával betegágyadon!

